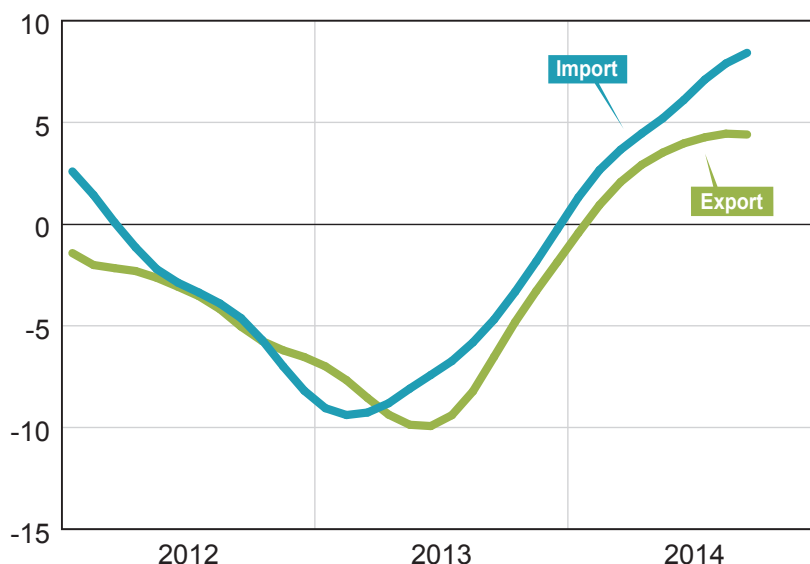

SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Handeln med utlandet ökar

Utrikeshandel med varor
Värdeutveckling i årstakt, trend

- Uppgång i nybilsregistreringen
Sid 10
- Negativ inflationstakt
Sid 14

I fokus:
**Detaljhandeln
i ett bransch-
perspektiv**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Näringsliv.....	14
Industri.....	4	Priser.....	14
Utrikeshandel.....	7	Arbetsmarknad.....	16
Handel, konsumtion och tjänster.....	8	Finansmarknad.....	17
Byggmärnad.....	11	Internationell utblick.....	19
"I fokus".....	12	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

KONJUNKTURLÄGET

Sverige har nollränta

Inflationstakten var återigen negativ i september då KPI visade en utveckling i årstakt på -0,4 procent. Det var lägre än föregående månads utfall på -0,2 och likaledes lägre än vad både marknaden och Riksbanken förväntat sig. Även den underliggande inflationen enligt KPIF (där effekten av ränteändringar rensas bort) sjönk och var med värdet 0,3 procent en bra bit under Riksbankens prognos. Riksbanken har på senare tid kommunicerat att dess högsta prioritet är att få inflationen att stiga och har signalerat att toleransnivån för lägre inflation än väntat är låg. KPI-utfallet fick därför, i kombination med flera negativa konjunktursignaler från euroområdet, i stort sett hela analytiker kåren att räkna in en räntesänkning från 0,25 till 0,05 procent.

När räntebeskedet kom den 28 oktober visade det sig att Riksbanken överträffade marknadens förväntningar och sänkte reporäntan ända ner till noll. Riksbanken påpekade att svensk ekonomi är relativt stark och att konjunktoren fortsätter att förbättras, men konstaterade samtidigt att inflationen är för låg. Inflationstrycket i Sverige bedöms som mycket svagt och tillsammans med en sämre konjunkturutveckling i euroområdet och lägre inflationsprognoser i omvärlden fick det Riksbanken att sänka räntan med 0,25 procentenheter. Man gjorde även en radikal nedjustering av räntebanan och räknar nu med att räntan ligger kvar på noll fram till mitten av 2016 då den börjar höjas långsamt för att nå 1,75 procent mot slutet av 2017.

Hushållens skulder en allt hetare fråga

Riksbanken påpekade att räntesänkningen ökar riskerna förknippade med hushållens höga skuldsättning och efterlyste åtgärder riktade direkt mot hushållens efterfrågan på krediter. SCB:s finansmarknadsstatistik som publicerades tidigare under månaden visade att den årliga tillväxten för hushållens lån i september låg på 5,7 procent. Det var 0,1 procentenheter högre än i augusti och därmed fortsatte ökningstakten att stegras. Uppgången drivs av bolånen vars tillväxt haft en ökande trend sedan slutet av 2012. Riksbankens ihärdiga varningar har fått upp hushållens skuldsättning högt upp på den politiska agendan. Den nya finansmarknadsministern Per Bolund flaggade direkt efter räntesänkningen för att det nu behövs skyndsamma åtgärder för att dämpa utvecklingen. Större amorteringskrav bedöms som troligast men Bolund utesluter inte att

ränteavdragen kan komma att minskas. Även bankerna själva har börjat agera och Bankföreningen meddelade tidigare under månaden att de planerar att utöka den amorteringsrekommendation som infördes i mars. Man kommer nu att rekommendera att alla nya bostadslån med en belåningsgrad över 50 procent av bostadens marknadsvärde amorteras, en betydande skärpning från den tidigare gränsen på 70 procent.

Orolig finansmarknad

Världens finansmarknader har varit skakiga på sistone. Geopolitisk osäkerhet och svaga konjunktursignaler har under de senaste månaderna skapat alltmer oro bland marknadsaktörerna och börskurserna har sjunkit på många håll. I början av oktober upplevde Stockholmsbörsen för första gången på över tre år en vecka då index sjönk samtliga fem handelsdagar. När den allmänna marknadsoron toppades med svagare statistik än väntat från USA ledde det den 16 oktober till global marknadspanik. Placerarna flydde från riskfyllda tillgångar till säkra hamnar vilket ledde till nya bottenrekord för räntorna i flera länder. I några av de tidigare skuldskrisländerna steg däremot räntorna och värst var det i Grekland där tioårsräntan klättrade med över 100 punkter. När Spanien dessutom misslyckades med en emission av statsobligationer så fick marknaden en obehaglig påminnelse om att eurokrisen lurar i bakgrunden. Risken att den ska flamma upp igen är nog trots allt liten med tanke på att Europeiska centralbanken (ECB) i praktiken ställt upp som garant för att alla euroländer klarar av att finansiera sig. Utvecklingen är däremot en påminnelse om att den reala ekonomin fortsatt är mycket svag i många euroländer med skral eller obefintlig BNP-tillväxt och hög arbetslöshet. Dessutom har osäkerheten ökat betydligt sedan i våras och den återhämtning som skedde under 2013 och början på 2014 har kommit av sig.

Tilltagande inbromsning i Tyskland

Att euroområdets ekonomi försvagats på senare tid fick vi en bekräftelse på i början på månaden då Internationella valutafonden (IMF) ännu en gång sänkte tillväxtprognosen och samtidigt varnade för att risken för en ny recession har ökat. Under oktober har det fortsatt att komma negativa konjunktursignaler från euroområdet och i synnerhet från den tidigare stöttepelaren Tyskland. Konjunkturedgången där blir allt tydligare och nu befarar vissa bedömare att landet kan vara i recession. Framför allt har den tyska industrin försvagats rejält och i augusti sjönk såväl orderingången som produktionen kraftigt.

Industriproduktionen nådde den lägsta nivån på ett och ett halvt år, korrigerat för säsongvariationer. I linje med detta sjönk IFO-index, som mäter stämningen i det tyska näringslivet, för sjätte månaden i rad och nådde i oktober det lägsta värdet sedan december 2012. På grund av den senaste tidens tydliga dämpning har flera prognosmakare reviderat ned sina förväntningar på årets BNP-tillväxt. Tysklands regering skruvade nyligen ned prognosen från 1,8 till 1,2 procent och för bara några dagar sedan nästan sänkte den tyska handelskammaren DIHK sin prognos från 2,0 till 1,3 procent. Att prognoserna sänks så kraftigt med bara några månader kvar av året understryker att inbromsningen är kraftig.

Affärsklimat i Tyskland

Index 2005=100, säsongrensat

Italiens banker krisar

Av de större euroekonomierna är det annars Italien som gått sämst hittills i år och prognoserna pekar mot fortsatt kraftgång även nästa år. Som om inte det vore nog så visade resultatet av ECB:s stora banköversyn dessutom att Italien var det land som hade klart störst problem i banksektorn. ECB har under ett års tid gjort en genomlysning av 130 europeiska banker och därefter har Europeiska bankmyndigheten (EBA) stresstestat dem för att se hur väl rustade de är för att klara av ett antal krisscenarion. Resultaten av översynen var relativt bra, 25 banker bedömdes ha haft för lite kapital vid årsskiftet men 12 har redan fyllt på bankvalvet vilket innebär att 13 banker nu är i behov av mer kapital. Den totala summan som behöver skjutas till bedöms vara 10 miljarder euro vilket i relation till banksystemets storlek är en förhållandevis liten summa. Italienska banker står dock för hela 30 procent av den totala kapitalbristen och landet huserar de två banker som fick allra sämst betyg.

Starka bolagsrapporter

Efter raset under första halvan av oktober har börserna tagit revansch och på Stockholmsbörsen har i stort sett hela nedgången återtagits. En bidragande orsak kan vara att resultatet av banköversynen var bättre än marknaden förväntat sig och även det kraftigt sjunkande oljepriset kan ha spelat in då man hoppas att det kan stimulera världsekonomin. Huvudförklaringen är dock förmodligen att bolagsrapporterna överraskat positivt. Många av de

svenska storbolagen har redovisat resultat som överträffat analytikernas prognoser och mönstret går igen både ute i övriga Europa och i USA. Konjunkturinstitutets barometer för oktober visade också att humöret i det svenska näringslivet förbättrats något den senaste månaden. Alla branscher inom näringslivet stärktes och den sammansatta barometerindikatorn steg till den högsta nivån sedan januari. De största uppgångarna stod tillverkningsindustrin och de privata tjänstenäringarna för. Även byggindustrin och detaljhandeln fortsatte uppåt vilket pekar mot en allt starkare inhemsk efterfrågan.

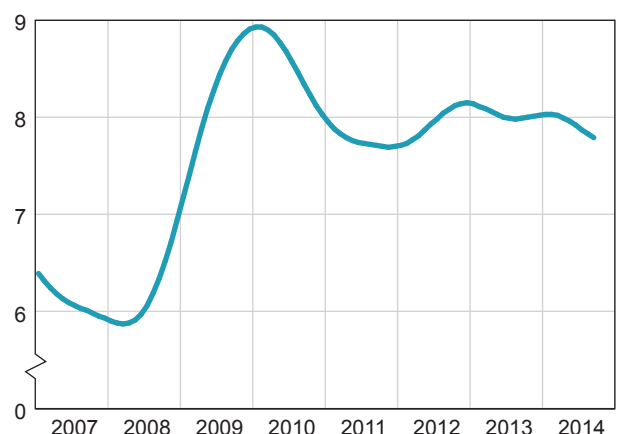
Deppigare hushåll

Hushållens konfidensindikator sjönk däremot kraftigt i oktober och ligger nu under det historiska genomsnittet. Nedgången berodde framför allt på lägre förväntningar på både den egna ekonomin och svensk ekonomi på 12 månaders sikt. Det oklara parlamentariska läget och många skrivelser om skattehöjningar, amorteringskrav och budgetproblem gör att det inte är alltför förvånande att konsumentförtroendet sjunker, men nedgången var oväntat stor. Det är dessutom illavarslande att just hushållen blivit mer pessimistiska eftersom det är deras konsumtion som väntas fortsätta att driva Sveriges ekonomi de närmaste åren.

På senare tid har också flera analytiker varnat för att prognoserna för kommande års BNP-tillväxt ligger för högt. Nordeas chefekonom Annika Winsth påpekade i en intervju att konsumtionstillväxten historiskt legat runt 2 procent och att de som räknar med större ökningarna än så riskerar att bli besvikna. Även Danske Bank flaggade nyligen för att förväntningarna är för höga och framhöll att näringslivets investeringsplaner, förutom i bostadssektorn, är dämpade. För att tillväxtprognoserna för 2015 ska infrias spår man att det krävs bidrag från nettoexporten.

Arbetslöshet i Sverige

Procent av arbetskraften, trendskattning

Allt starkare arbetsmarknad

Den senaste varuhandelsstatistiken pekar inte mot något tillväxtbidrag från utrikeshandeln med varor då importen fortsätter att öka snabbare än exporten. Att konjunkturen nu ser ut att försämrats i euroområdet talar dessutom för att exportefterfrågan kommer fortsätta att vara svag. Den

inhemska ekonomin fortsätter däremot att gå bra och enligt SCB:s indikator över hushållens konsumtionsutgifter var konsumtionen i oktober 2,5 procent högre än motsvarande månad förra året. Arbetskraftsundersökningarna (AKU) visar dessutom att arbetsmarknaden fortätter att stärkas. Sysselsättningen, som utvecklats bra under en längre tid, har det senaste halvåret tagit fart ordentligt och i september var antalet sysselsatta 2,1 procent fler än samma månad i fjol. Sysselsättningen har på senare tid ökat mer än befolkningen vilket gjort att även sysselsättningsgraden stigit. Även arbetslösheten fortsatte att sjunka i september och var i säsongrensade tal 7,7 procent, vilket var den lägsta nivån sedan april 2012.

Muntrare amerikaner

Även om svag statistik från USA var en av orsakerna till turbulensen på finansmarknaderna i mitten av oktober så har konjunktursignalerna därifrån överlag fortsatt att vara positiva. Efter att antalet nya jobb i augusti var en besvikelse så växlade jobbskapandet upp i augusti då 248 000 nya arbetstillfällen skapades, en av de största ökningarna under de senaste åren. Arbetslösheten fortsatte att sjunka och nådde med värdet 5,9 procent den lägsta nivån sedan juli 2008. Trots att arbetslösheten sjunker så stiger lönerna fortfarande långsamt vilket tyder på att det alltjämt finns ett stort utbud av arbetskraft. Den lägre arbetslösheten förklaras dessutom delvis av att människor slutat att söka jobb. Arbetskraftsdeltagandet var i september 62,7 procent vilket var den lägsta nivån sedan 1978. Det kan jämföras med arbetskraftsdeltagandet i Sverige som i september var 71,8 procent. Den allmänna trenden på den amerikanska arbetsmarknaden är hursomhelst positiv och är sannolikt en av orsakerna till att hushållen blivit mycket mer positiva. I oktober nådde Conference Boards konsumentförtroendeindex det högsta värdet på sju år. Att återhämtningen i den amerikanska ekonomin rullar på bekräftas av att centralbanken Fed beslutat att avsluta de månatliga obligationsköpen i november. Styrrentan planeras däremot att lämnas oförändrad under en "betydande tid".

Konsumentförtroende USA

Index 1985=100, säsongrensat

I slutet av oktober fick vi ett kvitto på att USA:s ekonomi går bra då de preliminära BNP-beräkningarna för tredje

kvartalet visade på en ökning från föregående kvartal på 3,5 procent, säsongrensat och uppräknat tillårstakt.

INDUSTRI

Efter den senaste tidens tydligt dämpade stämning inom industrin så muntrade företagen till igen i oktober. I konjunkturbarometern steg industrins konfidensindikator med 4,4 enheter och ligger nu 7,7 enheter över det historiska genomsnittet. Uppgången berodde till fullo på att bedömningen av färdigvarulagrens storlek var betydligt mer positiv, medan såväl orderstocksomdömena som produktionsförväntningarna var oförändrade jämfört med i september. Svaren på delfrågorna vittnar om att den svagare kronan börjar få effekt på efterfrågan då exportorderingen växer i hygglig takt och valutaberoende branscher som trävaru- och pappersindustrin fått ett uppsving. Nivån på industriindikatorn tyder på en hyggligt stark konjunktur men detta syns fortfarande inte i SCB:s korttidsstatistik där såväl ordergång som industriproduktion fortsatt uppvisar en svag trend.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

David Lööf

Marginell minskning av industriproduktionen

Industriproduktionen har tidigare under året uppvisat ett varannan-månad-mönster med omväxlande uppgångar och nedgångar. Detta mönster upphörde i augusti då industriproduktionen följde upp julis nedgång med att återigen backa. Nedgången var dock marginell på 0,2 procent i säsongrensade tal och får anses ligga inom felmarginalen. Statistiken är också preliminär vilket innebär att möjligheten för revideringar finns som, i och med den marginella förändringen, skulle kunna leda till en annan riktning av utvecklingen. Industriproduktionens utveckling har under den senaste tiden varit svår att dra några starka slutsatser kring. Nedgångarna har under året tenderat att vara något större än uppgångarna vilket gett en nedåtgående trend. Sommarmånaderna är alltid svåra att bedöma då det finns faktorer som t.ex. semesteruttag som har effekt på produktionen och som kan variera mellan åren.

Bland industrins huvudgrupper visade fyra av fem positiv utveckling ifrån juli till augusti. Starkast gick industri för varaktiga konsumtionsvaror som ökade med 28,7 procent. Samma huvudgrupp visade i juli en stor nedgång vilket indikerar att augustis uppgång var en återgång till mer normala produktionsnivåer. Huvudgruppen är den näst minsta inom industrin och den svängiga sommaren förklaras av att stora delar av möbelindustrin kraftigt minskade produktionen under semestermånaden juli. Augustis utveckling innebar att huvudgruppen noterade årets högsta produktionsnivå. Samma sak skedde i den minsta

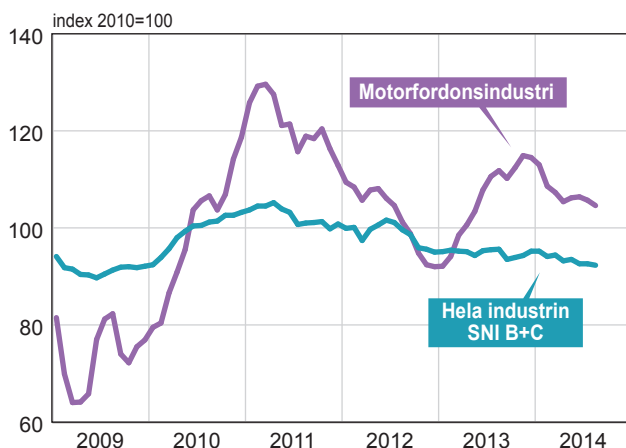
huvudgruppen, industri för energirelaterade insatsvaror. Den enda huvudgrupp som visade nedgång i augusti, och som drev den totala industrins negativa utveckling, var industri för investeringsvaror som backade med 2,5 procent. Den andra stora huvudgruppen, industri för insatsvaror, visade en svag uppgång på 0,7 procent. De två största huvudgrupperna står för knappt 80 procent av industrins förädlingsvärde vilket gör att det är deras utveckling som oftast förklarar den totala industrins utveckling.

Industriproduktion				
Förändring i procent				
	aug 14/ jul 14	jun-aug 14/ mar-maj 14	aug 14/ aug 13	jan-aug 14/ jan-aug 13
Hela industrin	0	-1	-2	-2
Trävaruindustri, ej möbler	7	1	10	5
Massa och papper	0	0	0	-1
Grafisk industri	0	-1	0	-2
Kemisk industri o läkem.	-2	-1	-4	-5
Stål- och metallverk	-1	0	-4	1
Metallvaruindustri	1	1	-3	0
Elektronikindustri	-10	-2	9	-1
Maskinindustri	4	-1	0	-5
Industri för motorfordon	-5	0	-7	5

Bland industrins delbranscher var det jämnt fördelat mellan uppgångar och nedgångar. Störst nedgång visade annan transportmedelsindustri efter en motsvarande uppgång i juli. Även industri för icke-metalliska mineraliska produkter redovisade en betydande nedgång på 13,2 procent efter sex månader i följd av positiva utvecklingar. I jämförelse med övriga branscher, som har varierat mycket mellan månader, har den haft den överlägset mest positiva utvecklingen tidigare under året. En bransch som har gått bra de senaste månaderna är övrig maskinindustri som i augusti, med en uppgång på 3,8 procent, noterade tredje månaden i följd av positiv utveckling. Branschen tillhör de största inom svensk industri och drabbades hårt av finanskrisens effekter i slutet av 2008. I början av 2010 vände utvecklingen och branschen hade en tydlig positiv trend i ett par år. I mitten av 2012 minskade återigen produktionen och har den senaste tiden varierat runt den nya lägre nivån.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Fortsatt negativ tremånadersutveckling

Även tremånadersutvecklingen visade likt månadsutvecklingen en svag nedgång i augusti. Nedgången var den sjätte i följd vilket understryker att de nedgångar som skett under året har varit större än uppgångarna. Den negativa tremånadersutvecklingen förklaras också mycket av den relativt starka utvecklingen i april vars produktion var den näst bästa för året efter februari. Bland huvudgrupperna syns samma trend i industrin för investeringsvaror som haft en lång period av nedgångar. Huvudgruppen har under året varvat upp- och nedgångar men med kraftigare nedgångar vilket den negativa trenden i tremånadersutvecklingen visar. Bland delbranscherna redovisade annan transportmedelsindustri den största positiva utvecklingen. Även denna grupp har varvat uppgångar med nedgångar men i motsats till den totala industrin har uppgångarna varit större än nedgångarna.

Produktionen fortsatt lägre än i fjol

Den ackumulerade produktionen i år fortsätter att vara lägre än under motsvarande period föregående år. Att månadsutvecklingen kan variera har året visat men den ackumulerade årsutvecklingen visar tydligt att produktionen har varit lägre under 2014 än 2013. Detta visar på en negativ trend i den svenska industriproduktionen. Ser man längre tillbaka så visar de ackumulerade årsjämförelserna negativa siffror ända sedan början av 2012 med endast ett undantag under februari i år då de två första månaderna under 2014 var marginellt starkare än motsvarande 2013. Nedgångarna var dock betydligt större under 2012 och 2013 vilket indikerar att den negativa trenden har börjat plana ut. Någon vändning uppåt för svensk industriproduktion finns dock ännu inte att skåda.

Industrins orderingång

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s orderingång och omsättningsstatistik

Jenny Strandell

Industrins orderingång ökade marginellt

På månadsbasis lyfte orderingången till svensk industri svagt uppåt i augusti, men från en nivå i juli som var rekordlåg. Trenden för industrins orderingång är tydlig, den minskar kontinuerligt och ser ut att sedan i maj i år ligga på en ny lägre nivå. De mindre uppgångar som ändå redovisats med jämna mellanrum har inte kompenserat för de månader då orderingången minskat. Denna negativa utveckling är tydligast på hemmamarknaden. Orderingången till industrin motsvarade i augusti ett säsongrensat index på 90,6, där 100 motsvarar nivån för 2010. De två semestermånaderna juli och augusti var båda betydligt svagare i år och låg närmare 5 procent lägre än juli och augusti i fjol, korrigerat för kalendereffekter. Vid en jämförelse över augustimånader var augusti i år tillsammans med augusti 2009 den svagaste sedan 2002.

I säsongrensade tal ökade orderingången i augusti med

marginella 0,6 procent. Både på hemmamarknaden och exportmarknaden ökade efterfrågan av svenska industri-varor och industriella tjänster något. Inhemsk order steg med 0,2 procent och exportmarknaden steg med 0,8 procent, små uppgångar som delvis beror på att juli reviderats ned och att augusti vid jämförelsen blev relativt starkare. Månadsutvecklingen bland industrins olika branscher var blandad, men en majoritet visade negativ utveckling. Indelat i huvudgrupper backade tre av fem, där den större huvudgruppen industri för investeringsvaror backade mest och dessutom för fjärde månaden i rad. Denna gång backade investeringsvaruindustrin med närmare 8 procent, varav huvuddelen av tappet var på exportmarknaden. De branscher som räknas hit men som tvärtemot gruppen redovisade positiva utvecklingar var industri för metallvaror, elektronikvaruindustri, annan transportmedelsindustri och övrig maskinindustri. Det är därmed motorfordonsindustrin som ligger bakom den negativ utvecklingen för investeringsvaror i stort. Den andra stora huvudgruppen, industri för insatsvaror, visar tvärtom en positiv månadsutveckling och ökade med dryga 9 procent. Tillsammans med en positiv utveckling i den betydligt mindre huvudgruppen varaktiga konsumtionsvaror, gav detta den marginella ökningen för den totala industrin.

Orderingång och omsättning

Förändring i procent

	aug 14/ jul 14	jun–aug 14/ mar–maj 14	aug 14/ aug 13
Orderingång			
Hemmamarknad	0	–1	–3
Exportmarknad	1	–2	–6
Totalt	1	–2	–5
Omsättning			
Hemmamarknad	1	–1	–3
Exportmarknad	–2	0	–4
Totalt	–1	0	–4

Negativ tremånadersutveckling

Tremånadersutvecklingen, som visar orderingången för de tre senaste månaderna jämfört med de tre föregående i säsongsrensade och kalenderkorrigerade tal, jämnar ut de stora skiftningar som kan finnas för några av branscherna från månad till månad. Det är på så sätt ett mindre svängigt och mer tolkningsbart mått på industrikonjunkturen. Orderingången under den senaste tremånadersperioden, juni till augusti, var 1,9 procent lägre än de tre föregående månaderna. Efterfrågan minskade både från inhemska köpare och från utlandet vilket resulterade i att hemmamarknaden backade med 1,2 procent medan exportmarknaden backade med 2,5 procent.

Fyra av industrins fem huvudgrupper redovisade återigen en lägre orderingång vid tremånadersjämförelsen. Det var endast den mindre huvudgruppen industri för energirelaterade insatsvaror som hade en högre orderingång under juni till augusti. Bland delbranscherna stack en tremånadersutveckling ut mer än andra. Industri för elapparatutrustning redovisade i augusti en mycket stark orderingång,

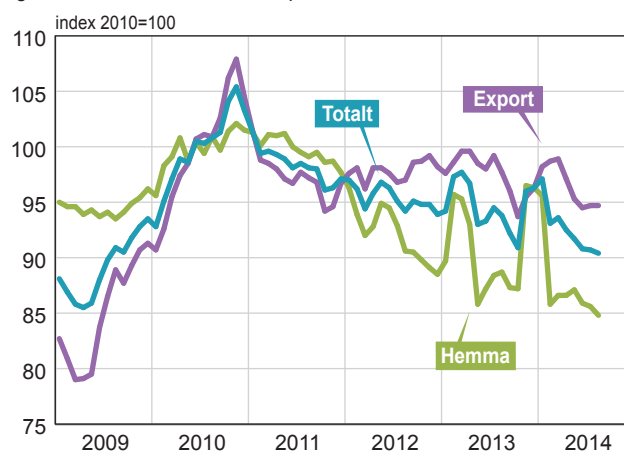
och efter en redan stark sommar resulterade detta i en drygt 65-procentig ökning för perioden. Det var enbart exportmarknaden som stod för ökningen då order från utlandet steg med hela 125 procent medan hemmamarknaden var i det närmaste oförändrad.

Lägre orderingång hittills under 2014

Den svagt positiva månadsutvecklingen i augusti kunde inte hjälpa till att vända trenden för årets ackumulerade utveckling, som hittills varit negativ och pekar mot ett par procents lägre orderingång till industrin år 2014 jämfört med i fjol. Årets ackumulerade orderingången till och med augusti, var jämfört med motsvarande period förra året 3,7 procent lägre, korrigerat för kalendereffekter. Exportorderingången minskade med 2,4 procent medan den inhemska orderingången minskade med 5,6 procent. Det var också på hemmamarknaden som framförallt investeringsvaror visade ett rejält tapp på nära 19 procent. Årsutvecklingen ser däremot inte riktigt lika svagt ut om man enbart tittar på tillverkningsindustrin, som motsvarar omkring 97 procent av den totala industrin. Tillverkningsindustrin backade med knappa 3 procent i den ackumulerade årsutvecklingen och det är vid aggregeringen med gruv- och mineralutvinningsindustrin som tappet blir större, detta då gruv- och mineralutvinningsindustrin tappat en fjärdedel av sin orderingång mot i fjol.

Industrins orderingång

Säsongsrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Utöver månads- och tremånadersutvecklingen såg även årsutvecklingen svag ut för huvudgruppen investeringsvaror. Samtliga delbranscher i huvudgruppen backade där ett exempel var elektronikvaruindustrin som tappade 16 procent av orderingången i år jämfört med föregående år. För alla månader i år har orderingången varit lägre än motsvarande månad föregående år för investeringsvaror. Storleken på tappet förstärks ytterligare av att den rekordhöga marsordern från 2013 för annan transportmedelsindustri finns i jämförelseperioden. Det motsatta mönstret, med positiv utveckling, håller däremot i sig för insatsvarorna och då även för de energirelaterade insatsvarorna. Året ser med augusti inräknat än starkare ut. Huvudgruppen för insatsvaror ökar i den ackumulerade årsjämförelsen med

närmare 2 procent. Ökningen om 10 procent för elaparaturs kan pekats ut som en av raketerna. Även stål- och metallverk visar en stark utveckling där orderingen steg med 14 procent mot föregående år. Den förväntade effekten, att ökad order av insatsvaror driver på konjunkturen och på sikt resulterar i en ökad orderingsgång även för investeringsvaror, har i statistiken för augusti ännu uteblivit. Om hösten bjuder på en förändring där denna effekt uppträder återstår att se.

UTRIKESHANDEL

Ökad aktivitet i utrikeshandeln

Utrikeshandelsstatistiken för september visade på en ökad handel med omvärlden. Såväl exporten som importen visade betydligt högre tillväxttal än tidigare under året. Importen fortsatte dock att öka snabbare än exporten vilket gjorde att nettoexporten återigen var riktigt svag. Till skillnad mot augusti var den inte negativ men överskottet på 1,4 miljarder kronor var hela 3,7 miljarder lägre än i september förra året. Trendskattningen för nettoexporten pekar fortsatt nedåt och närmar sig nu noll.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr 2014 jan-aug	Värde mkr 2013 jan-aug	Andel %	Förändr 14/13 %
Europa	541 468	529 029	73,8	2
EU-länder	430 182	414 667	58,6	4
Övriga Europa	111 286	114 362	15,2	-3
Afrika	21 966	19 008	3,0	16
Amerika	71 039	67 990	9,7	4
Nordamerika	55 345	50 804	7,5	9
Central- och Sydamerika	15 694	17 186	2,1	-9
Asien	87 547	89 852	11,9	-3
Mellanöstern	21 005	19 543	2,9	7
Övriga länder i Asien	66 542	70 309	9,1	-5
Oceanien och övriga områden	12 276	13 928	1,7	-12
Totalt	734 174	719 807	100,0	2

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr 2014 jan-aug	Värde mkr 2013 jan-aug	Andel %	Förändr 14/13 %
Europa	600 277	571 135	84,2	5
EU-länder	488 768	464 467	68,6	5
Övriga Europa	111 509	106 667	15,6	5
Afrika	11 421	9 742	1,6	17
Amerika	28 922	30 779	4,1	-6
Nordamerika	20 046	21 748	2,8	-8
Central- och Sydamerika	8 876	9 031	1,2	-2
Asien	70 603	66 366	9,9	6
Mellanöstern	2 689	2 818	0,4	-5
Övriga länder i Asien	67 914	63 548	9,5	7
Oceanien och övriga områden	1 653	2 037	0,2	-19
Totalt	712 877	680 059	100,0	5

Handelsnetto

Senaste uppgift: september 2014

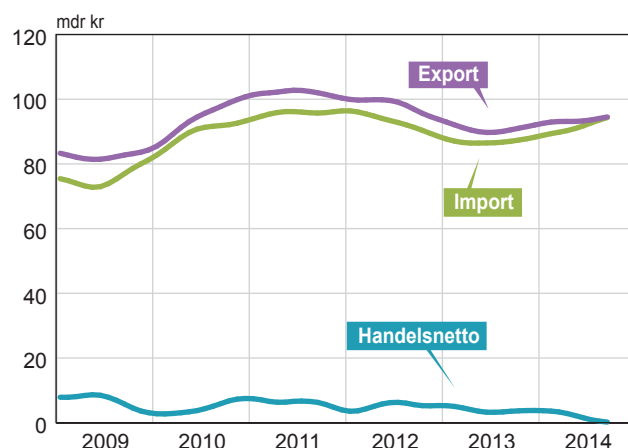
Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot 1,4 miljarder kronor i september

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 1,4 miljarder kronor under september 2014 enligt preliminära beräkningar. För september 2013 var överskottet 5,1 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend. Miljarder kronor

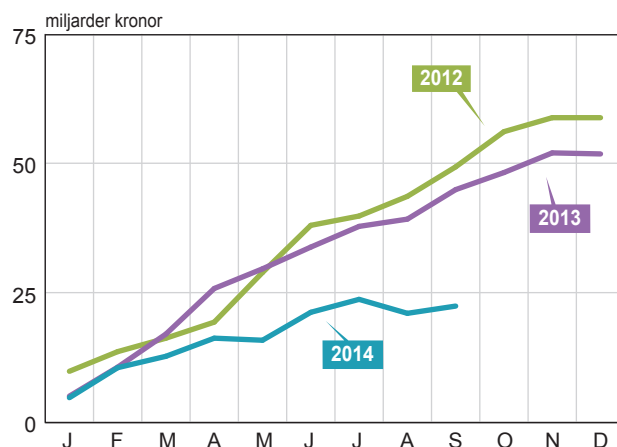
Varuexportens värde under september uppgick till 101,2 miljarder kronor och varuimportens till 99,8 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 9 procent medan varuimporten ökat med 14 procent jämfört med september 2013.

Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 12,3 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 10,9 miljarder.

Antalet vardagar i september var en mer jämfört med september 2013. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 0,2 miljarder kronor för september 2014 och 0,5 miljarder för augusti 2014. För juli 2014 var motsvarande värde 0,9 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början. Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten ökat med 3 procent medan varuimporten ökat med 6 procent. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 835,3 miljarder kronor och varuimportvärdet till 812,9 miljarder. Handelsnettot för januari–september 2014 gav därmed ett överskott på 22,4 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 44,9 miljarder kronor.

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: september 2014

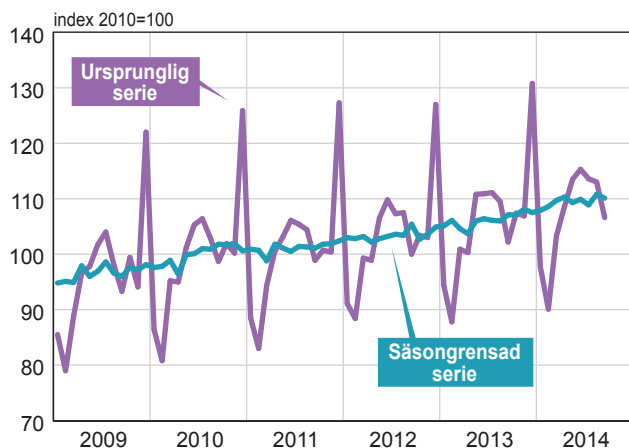
Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Detaljhandeln backade i september

Efter en väldigt stark inledning på året tycks utvecklingen för detaljhandeln ha stagnerat. Fram till april ökade försäljningsvolymen månad för månad, men sedan dess har utvecklingen i månadstakt minskat ena månaden för att öka igen följande månad. I det varma sommarvädret i juli kom ett tapp i försäljningsvolymerna som följdes av en kraftig ökning i augusti. I september sjönk sedan försäljningen med 0,6 procent, säsongrensat och jämfört med föregående månad. Detaljhandelsindex för september uppgick till i princip samma nivå som i våras. Sett över tre månader var försäljningen marginellt högre under perioden juli till september än tremånadersperioden innan, april till juni.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Tillbakagången för detaljhandeln i september berodde främst på att sällanköpsvaruhandeln backade med 1,2 procent, säsongrensat och jämfört med augusti. Den volymmässigt större dagligvaruhandeln minskade också, men med mer blygsamma 0,1 procent.

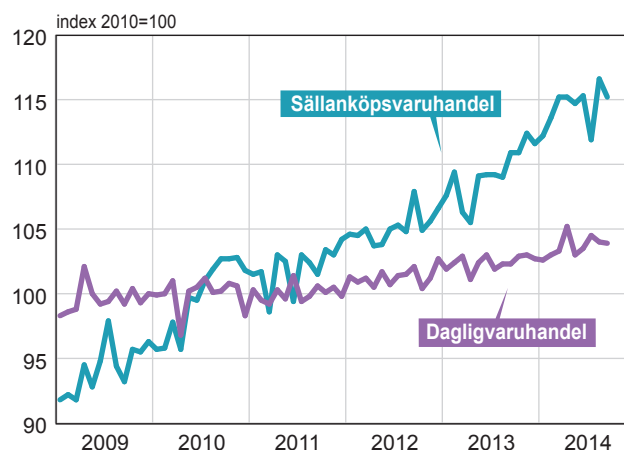
Positiv tillväxt i årstakt

Även om den säsongrensade försäljningen i detaljhandeln var lägre i september än i augusti, så var försäljningen högre än samma månad året innan. Den kalenderkor-

rigerade försäljningsvolymen var 2,8 procent högre än i september förra året. Det är väsentligt lägre än årets hittills största ökning i årstakt på 6,5 procent i april, men något högre än juli som är månaden med lägst tillväxt. Även om tillväxten i årstakt i september inte var den lägsta för året, hamnade den en bit under genomsnittsökningen som är 3,7 procent hittills i år. Uppdelat på sällanköpshandel och dagligvaruhandel var den kalenderkorrigerade ökningen i årstakt för dessa branscher 3,8 respektive 1,6 procent.

Branschupplagd försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Inom sällanköpsvaruhandeln var det vissa branscher som ökade omsättningen i årstakt väsentligt medan andra backade. Högst tillväxt noterades för elektronikhandeln som i kalenderkorrigerade fasta priser ökade med 21 procent. Som vanligt berodde en stor del av ökningen på pris-sänkningar, men även mätt i löpande priser var ökningen betydande och uppgick till 10 procent.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	sep 2014	jan–sep 2014
Dagligvaruhandel	1,6	1,4
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	1,8	1,5
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	0,2	0,9
Sällanköpsvaruhandel	3,8	5,6
därav:		
Klädhandel	–3,2	0,9
Skohandel	–15,6	–1,5
Möbelhandel	9,4	9,7
Elektronikhandel	20,8	16,4
Järn- och bygghandel	–3,3	1,2
Färghandel	8,6	–1,9
Bokhandel	–6,2	0,8
Guldsmedshandel	5,0	5,0
Sport- o fritidshandel	–3,3	5,5
Postorderhandel	6,6	12,6
Totalt detaljhandel	2,8	3,7

Den bransch, som hittills i år haft den största tillväxten, näst efter elektronikbranschen som ofta har högst utveck-

ling i fasta priser, är handeln med möbler och heminredning och försäljningen i september var inget undantag, då framför allt möbelhandeln stod för en kraftig ökning på 9 procent i kalenderkorrigerade fasta priser. Distanshandeln via internet och postorder, som haft en kraftig utveckling i år, gick hyfsat även i september och redovisade en ökning på 7 procent. Andra branscher med hygglig utveckling var färghandeln, apotekshandeln, optikerna och guldsmidhandeln. Det gick sämre för beklädnadshandeln där framförallt skohandeln, som haft några kämpiga månader tidigare i år, stod för en kraftig nedgång och minskade hela 16 procent jämfört med september i fjol. Klädförsäljningen backade också något, men med mer beskedliga 3 procent. Även sport- och fritidshandeln, som gått starkt tidigare i år, redovisade en negativ tillväxt med en omsättning som var 3 procent lägre än förra året.

God utveckling hittills i år

Även om detaljhandelns starka utveckling från i våras har mattats så är tillväxten hittills i år relativt god och försäljningen i fasta kalenderkorrigerade priser 3,7 procent högre än motsvarande period förra året. Sällanvaruhandeln har under årets tre första kvartal haft en god tillväxt med en försäljning som är 5,6 procent högre än motsvarande period förra året. Även dagligvaruhandeln har gått bättre än förra året, men där har utvecklingen varit något trögare och uppgår till 1,4 procent mer än samma månader förra året. Bland branscher som haft en gynnsam tillväxt hittills i år återfinns distanshandeln via internet och postorder, handeln med möbler och heminredning, sport- och fritidsartiklar samt elektronikhandeln. De enda branscher som gått sämre än förra året är färghandeln, leksakshandeln och skohandeln.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s hushållskonsumtionsindikator

Tobias Fagerberg

Uppgång i konsumtionen i augusti

Hushållskonsumtionen ökade i augusti med 0,9 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Det fortsatt varma vädret i augusti gjorde att den varaktiga varuhandeln inte gick så starkt som den gjort hitintills under 2014. Trendskattningen för hushållskonsumtionen är på kort sikt helt horisontell juli till augusti. I ett tremånadersperspektiv är trenden dock lite starkare. Under perioden juni–augusti steg hushållskonsumtionen med 0,4 procent, korrigerat för säsongvariationer och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

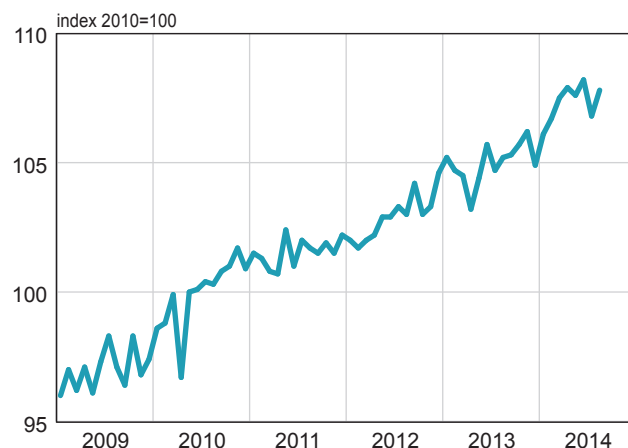
Starkare utveckling på årsbasis

I årstakt var utvecklingen starkare i augusti och den kalenderkorrigerade konsumtionsvolymen var 2,5 procent högre än motsvarande månad förra året. Den grupp som hade starkast utveckling var möbler och inredningsartiklar, där ökningen var 8,8 procent. Livsmedelshandeln gick också

bra och gav ett starkt bidrag till uppgången i konsumtionen. Under perioden juni–augusti 2014 jämfört med samma period föregående år ökade konsumtionsvolymen med 2,3 procent. Fjärrvärmeutgifterna minskade med 13,9 procent jämfört med augusti 2013. Klädhandeln gick fortsatt svagt på grund av det varma vädret och ökade med blygsamma 1,3 procent.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Personbilshandeln ökade med 3,6 procent i årstakt och övrig varaktig varuhandel ökade med 9,6 procent. Bland varaktiga varor var det tv, datorer, mobiltelefoner som gick väldigt starkt i augusti. Även konsumtionen av post- och telekommunikationer gick bra och ökade med 4,6 procent.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	aug 2014	jan–aug 2014
Detaljhandel, mest livsmedel	2,2	1,7
Beklädnadshandel	5,2	1,3
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	1,3	0,4
Möbler, inredning m.m.	8,8	7,4
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	2,2	4,1
Post- och telekommunikation	4,6	2,7
Rekreation och kultur	1,4	5,1
Hotell och restaurang	3,3	3,9
Övriga varor och tjänster	6,5	5,7
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	2,5	2,6

Konsumtionen upp 2,6 procent hittills i år

Under de första åtta månaderna av 2014 har hushållskonsumtionen utvecklats väl och är fortsatt det som främst driver svensk ekonomi. Konsumtionsvolymen har ökat med 2,6 procent hittills under 2014, jämfört med motsvarande period 2013.

Gruppen möbler och inredningsartiklar har den högsta tillväxten med en uppgång på 7,4 procent. Även rekreation och kultur har utvecklats starkt med en uppgång på 5,1 procent under 2014. Boende och elektricitet har däremot endast ökat med 0,4 procent under 2014, till stor del på grund av varmare väder.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: oktober 2014

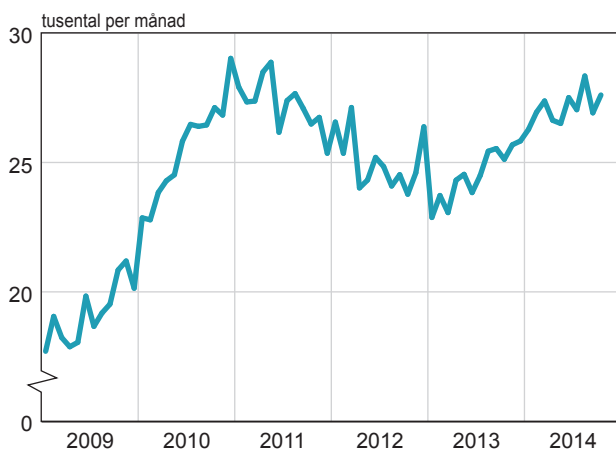
Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Uppgång för personbilsregistreringarna

Efter den mycket goda tillväxten under första kvartalet i år har personbilsmarknaden dämpats och växlat mellan upp och nedgångar. Efter ett kraftig fall i september ökade antalet nyregistrerade bilar i säsongrensade tal med 2,6 procent i oktober, vilket innebar att en del av nedgången från månaden innan återhämtades. Trenden ser återigen ut att peka uppåt och den säsongrensade personbilsförsäljningen i oktober var den tredje högsta nivån som registrerats under året. Tack vare den relativt starka utvecklingen i oktober är tillväxten fortsatt positiv sett i ett tremånadersperspektiv. Under perioden augusti-oktober steg nyregistreringarna med 2,2 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

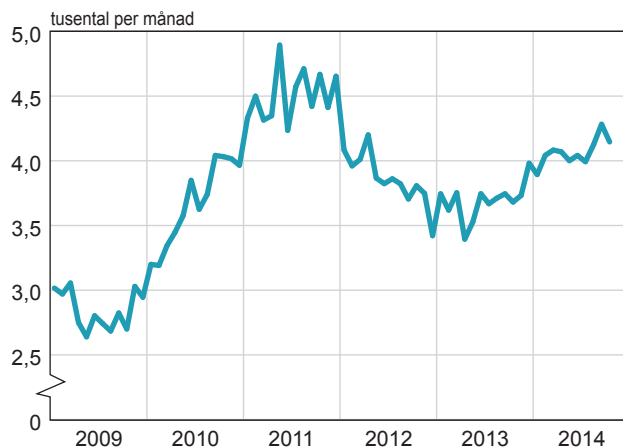
Mätt i årstakt var uppgången i oktober 9 procent jämfört med motsvarande månad föregående år. Nyregistreringarna i oktober uppgick till 29 586 personbilar. Från januari till oktober registrerades det drygt 30 200 fler bilar än under förra årets tio första månader, vilket innebär en ökning på 13 procent. Årets uppgång härrör till största del från första kvartalet då nyregistreringarna var hela 19 procent högre än första kvartalet i fjol.

Svag utveckling på lastbilsmarknaden

Efter två månader i följd med stora uppgångar dämpades försäljningen av lastbilar i början av fjärde kvartalet. Nyregistreringen av lastbilar minskade i oktober kraftigt och korregerat för säsongvariationer var nedgången 3,2 procent jämfört med månaden innan. Säsongrensat var det den största nedgången på månadsbasis sedan inledningen av året men den underliggande trenden fortsätter trots det uppåt. Denna trend visar sig tydligare sett ur ett tremånadersperspektiv. Under perioden augusti-oktober var nyregistreringen 4,3 procent högre än föregående tremånadersutveckling. Det var en betydande förstärkning jämfört med förra månaden och den högsta tremånadersutvecklingen sedan i april.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

I oktober var antalet nyregistrerade lastbilar 4 402 vilket var 12 procent fler än i oktober 2013. Trots lite upp- och nedgångar för enskilda månader har nyregistreringen av lastbilar haft en god utveckling hittills i år. Antal nyregistrerade lastbilar hittills i år är 12 procent högre än under motsvarande månader förra året.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Ökad tjänsteproduktion i augusti

Produktionen av tjänster har utvecklats starkt de senaste åren och hittills under 2014 har tjänsteproduktionsindex endast sjunkit under två av totalt åtta månader. I augusti ökade tjänsteproduktionen med 0,7 procent, säsongrensat och jämfört med föregående månad. Störst ökningar uppvisade företagstjänster, transportsektorn, branschen för kultur, nöje och fritid samt handeln. Inom handeln uppvisade såväl motorhandeln som partihandeln tillväxt, men starkast gick detaljhandeln som säsongrensat ökade med 1,8 procent från juli till augusti. Den enskilda bransch som ökade mest var företagstjänster med en uppgång på 3,3 procent, följt av transportsektorn som ökade 2,4 procent. Noterbart är att dessa branscher i juli uppvisade en nedgång på månadsbasis och av tjänstebrytningarna var det endast hotell och restaurang samt hälso- och sjukvård som redovisade tillväxt både i juli och augusti. På nedåtsidan fortsatte produktionen inom telekommunikationsbranschen att minska för andra månaden i rad och efter en kraftig nedgång i juli sjönk produktionsvolymen i augusti med 2,2 procent, säsongrensat.

Under perioden juni till augusti backade tjänsteproduktionen i säsongrensade tal med 0,2 procent jämfört med föregående tremånadersperiod mars till maj. Det var andra månaden i följd där tremånadersutvecklingen var negativ och indikerar att tjänsteproduktionen har tappat fart under de senaste månaderna.

Stark årlig tillväxttakt

Den relativt starka utvecklingen i augusti innebar även en förstärkning av tjänsteproduktionens tillväxt i årstakt. Kalenderkorrigerat och jämfört med augusti i följande ökade produktionen med 2,3 procent, att jämföra med föregående månads 2,0 procent. Tjänsteproduktionen har inte redovisat en nedgång på årsbasis sedan i mars 2013. Särskilt konsultbranscherna hade en stark utveckling i augusti och för företagstjänsterna ökade produktionen med 5,5 procent jämfört med motsvarande månad i följande. För datakonsulterna var motsvarande ökning 4,9 procent. Uppgången det senaste året har också drivits av handeln och såväl motor-, parti- som detaljhandeln visar god tillväxt. Nyregistreringen av personbilar och lastbilar ökade också kraftigt under augusti vilket hänger ihop med motorhandelns utveckling. Sett till semesterrelaterade branscher så redovisade även hotell- och restaurang och kultur och nöjesbranschen uppgångar.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	aug 2014	jan–aug 2014
Motorhandel	3,3	6,8
Partihandel	1,8	2,6
Detaljhandel	3,7	3,2
Transport och magasinering	2,7	0,9
Hotell och restaurang	2,7	3,2
Telekommunikation	0,2	3,1
Datakonsultverksamhet o.d.	4,9	6,0
Företagstjänster	5,5	4,0
Kultur, nöje och fritid	2,4	2,4
Total tjänstesektor	2,3	3,2

Produktionen upp 3,2 procent under 2014

Den ackumulerade uppgången för tjänsteproduktionen under årets hittills åtta månader var 3,2 procent jämfört med samma tidsperiod föregående år. Den starka utvecklingen för tjänsteproduktionen är bred och alla tjänstebranscher har bidragit positivt till den ackumulerade tillväxten. Den starkaste utvecklingen står motorhandeln för med en uppgång på 6,8 procent, följt av datakonsulterna med en ökning på 6 procent. Svagast utveckling visar transportsektorn med en uppgång på 0,9 procent.

BYGGMARKNAD

Orderläget allt bättre i byggsektorn

Enligt Konjunkturbarometern har byggföretagens orderstock ökat påtagligt de senaste månaderna och företagen blir allt mer nöjda med orderläget. Bedömningen av orderstockens storlek ligger nu i stort sett på normalnivå och det är 2,5 år sedan läget var bättre än nu. Byggproduktionen har samtidigt stigit något, medan sysselsättningen varit i det närmaste oförändrad, totalt sett. Även anbudspriserna har varit oförändrade under perioden. Hälften av byggföretagen anger otillräcklig efterfrågan som främsta hinder för verk-

samheten, medan 15 procent uppger "andra faktorer" och 12 procent anger brist på arbetskraft. Endast 5 procent av företagen har finansiella restriktioner som främsta hinder.

Byggbranschen är optimistisk inför de närmaste tre månaderna och såväl orderstockar som byggproduktion och sysselsättning förväntas öka. Företagens bedömning av läget på ett års sikt är också mycket positiv och närmare 70 procent av byggföretagen räknar med att byggmarknaden kommer att stärkas under det kommande året.

Byggkostnader

Senaste uppgift: september 2014

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Augusti–september 2014 0,0 procent

Mellan augusti och september 2014 var faktorprisindex oförändrat. Entreprenörens kostnader gick upp med 0,1 procent. Övriga kostnadslag var oförändrade.

Byggmaterialkostnader ökade med 0,2 procent i september. Armeringsstål, järn och stål, snickerier, betongvaror, vita varor, VVS-material och el-materiel gick upp något. Golvmaterial och övrigt byggmaterial gick ned en aning. Övriga byggmaterialgrupper var oförändrade.

Byggherrekostnaderna minskade med 0,4 procent. Det beror på att räntekostnader sjönk med 3,0 procent.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	sep 14/sep 13	sep 14/sep 13
Entreprenadkostnader	0,1	1,3
Byggmaterial	0,2	1,1
Löner	0,0	2,4
Maskiner	0,0	1,0
Transporter, drivmedel, elkraft	0,0	-1,6
Omkostnader	0,0	1,6
Byggherrekostnader	-0,4	-1,5
Total byggkostnad	0,0	1,0

September 2013–september 2014 +1,0 procent

Mellan september 2013 och september 2014 gick faktorprisindex upp med 1,0 procent.

Entreprenörens kostnader steg med 1,3 procent. Det beror bl.a. på att Löner och Omkostnader ökade med 2,4 respektive 1,6 procent. Maskiner ökade med 1,0 procent. Transporter, drivmedel, elkraft sjönk med 1,6 procent.

Byggmaterial står för en ökning med 1,1 procent, vars påverkan totalt sett var 0,6 procentenheter. De byggmaterial som ökade mest var armeringsstål och trävaror som gick upp med 8,2 respektive 5,9 procent. Alla övriga byggmaterialgrupper steg något, förutom golvmaterial som sjönk. Byggherrekostnaderna gick ned med 1,5 procent på årsbasis. Det beror på sänkta räntekostnader.

Detaljhandeln i ett branschperspektiv

Detaljhandeln har haft en god tillväxt hittills i år, även om det framför allt var under årets första månader tillväxten skedde. Sällanköpshandeln har gått bra samtidigt som dagligvaruhandeln haft en stabil, men långsam tillväxt.

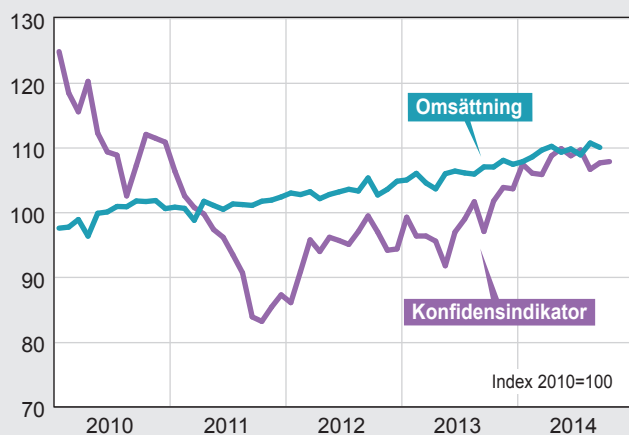
Detaljhandeln stark under våren

Hushållens konsumtionsutgifter är den komponent som bidragit mest till den ekonomiska tillväxten i Sverige de senaste åren. Hushållen har med stabila löneökningar, stigande förmögenhet och en god utveckling av den disponibla inkomsten haft bra förutsättningar för att hålla en relativt hög konsumtionsnivå, vilket är något detaljhandeln gynnats av.

Detaljhandeln hade en hyfsad tillväxt under 2013 och hittills i år har utvecklingen varit god. Tillväxten var i synnerhet hög de fyra första månaderna i år men därefter tycks utvecklingen ha stagnerat. I juni och augusti gick detaljhandeln starkt och ökade i säsongrensade tal och jämfört med månaden innan. I maj, juli och september sjönk däremot försäljningen jämfört med föregående månad. Sammantaget innebär det att detaljhandelsindex i princip låg på samma nivå i september som i april.

Detaljhandel totalt

Försäljningsvolym och konfidensindikator, säsongrensat

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Konjunkturinstitutets konfidensindikator för detaljhandeln visar på en stark utveckling på senare år. I synnerhet sedan förra hösten har indikatorn utvecklats positivt och fram till juli 2014 klättrade index stadigt uppåt. I augusti kom en liten tillbakagång, men i september och oktober ökade konfidensindikatorn något igen, dock är den inte tillbaka på samma höga nivå som för april till juli när det var som högst. Konfidensindex för detaljhandeln låg i oktober på 107,9, vilket indikerar att läget är starkare än normalt för branschen.

Handeln med motorfordon har gått väldigt starkt i år, vilket även kan utläsas på konfidensindikatorn. Efter en övertygande utveckling fram till juli sjönk konfidensindex

för motorhandeln i augusti och september för att sedan öka några enheter igen i oktober. Indexet på 107,2 i oktober tyder på att konjunkturläget är starkare än normalt för branschen.

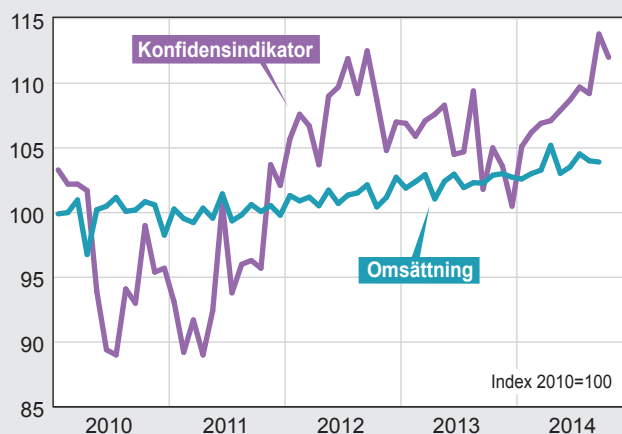
Hushållens inställning till den egna ekonomiska situationen påverkar konsumtionsbenägenheten och i förlängningen detaljhandels utveckling. Konjunkturbarometerns mikroindex, som mäter synen på den egna ekonomin, har hittills i år legat kring 100 som är det historiska genomsnittet. I augusti tappade mikroindex kraftigt och var nere på 90,6. Det verkar dock ha varit en tillfällig svacka då indexet ökade igen månaden efter. I oktober verkar hushållens optimism avtagit något igen och mikroindex minskade till strax under det historiska genomsnittet. Enligt undersökningen var inställningen till köp av kapitalvaror i nuläget något mer negativ än normalt.

Dagligvaruhandel

Dagligvaruhandeln, som främst består av livsmedel, växte måttligt under 2013 och har haft en hygglig tillväxt hittills i år. Försäljningen under årets första nio månader var 1,4 procent högre än under motsvarande period 2013. Utvecklingen fluktuerar relativt mycket på månadsbasis, men den långsiktiga trenden visar på en relativt stabil, men ganska långsam volymtillväxt. Efter en stark julimånad för dagligvaruhandeln med en uppgång på 1 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan, minskade försäljningsvolymen något i augusti. I september sjönk sedan omsättningen marginellt.

Dagligvaruhandel

Försäljningsvolym och konfidensindikator, säsongrensat

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Konjunkturinstitutets konfidensindex för branschen har haft en stark utveckling under 2014, även om en liten nedgång noterades för oktober. Konfidensindexet uppgick då till 112, vilket indikerar att konjunkturen för närvarande är stark för livsmedelshandeln.

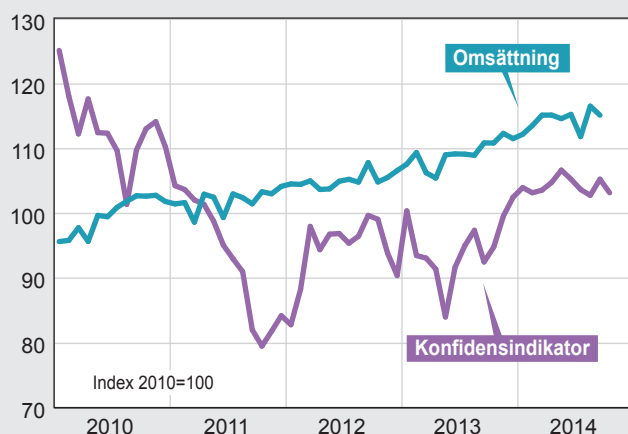
I FOKUS

Sällanköpshandel

Sällanköpshandeln omfattar exempelvis handeln med kläder och skor, heminredning och möbler, elektronik och leksaker. Efterfrågan på dessa varor är normalt mer konjunkturkänslig än på dagligvaror. Hittills i år har det gått bra för sällanköpshandeln som ökat med 5,6 procent kalenderkorrigerat och jämfört med motsvarande period 2013. Det kan jämföras med utvecklingen mellan 2012 och 2013 för samma månader som var 3,3 procent. Sällanköpshandeln hade en väldigt stark tillväxt under årets fyra första månader, men sedan april har utvecklingen dämpats. I sommarhettan i juli noterades ett rejält tapp i försäljningen men i augusti tog försäljningen fart igen och ökade med 4,2 procent jämfört med juli. Det höga tillväxttalet var delvis en rekyll från den låga juliomsättningen, men inte enbart då säsongsrensade index för sällanköpshandeln visar på den högsta försäljningen hittills i år. I september minskade försäljningen något och var i säsongsrensade tal 1,2 procent lägre än i augusti.

Sällanköpsvaruhandel

Försäljningsvolym och konfidensindikator, säsongsrensade

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

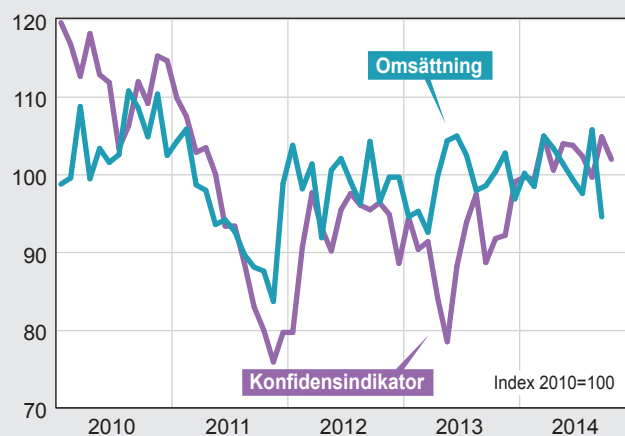
Konfidensindikatorn för branschen har ökat relativt mycket i år, men sjönk tillbaka något i oktober och uppgick då till 103,2, vilket är strax över det historiska genomsnittet och indikerar att läget är något starkare än normalt för branschen.

Beklädnadshandeln

Handeln med kläder och skor utvecklades svagt under 2013 med lägre försäljning än 2012. Hittills i år har beklädnadshandeln gått något bättre än förra året, men ökningen på 0,6 procent jämfört med samma månader förra året är avsevärt lägre än tillväxten för den totala sällanköpshandeln. Klädhandeln har gått bättre än i fjol, medan skohandeln haft en lägre försäljning och drar ner den totala utvecklingen för beklädnadshandeln. Efter en stark månad för branschen i augusti sjönk försäljningen i årstakt rejält i september.

Beklädnadshandel

Försäljningsvolym och konfidensindikator, säsongsrensade

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

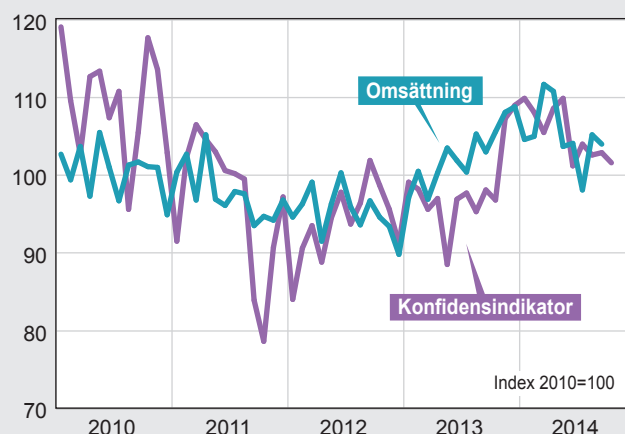
I Konjunkturbarometern sjönk stämningssläget något hos handlarna i oktober efter en uppgång i september. Konfidensindikatorn uppgick i oktober till 102, ett värde som är något högre än det historiska genomsnittet.

Hemutrustningshandel

Fjolårets positiva trend för handeln med heminredning och möbler har fortsatt under 2014. Hittills i år har handeln med heminredning och möbler ökat med 7 respektive 10 procent jämfört med samma period förra året. Efter en stark försäljning i augusti visade även septemberförsäljningen styrka och var betydligt högre än samma månad i fjol.

Hemutrustningshandel

Försäljningsvolym och konfidensindikator, säsongsrensade

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet

Konfidensindikatorn för möbel- och inredningshandeln hade en stark utveckling i början av året, men har mattats något de senaste månaderna. I oktober uppgick den till 101,6, vilket tyder på att branschen för närvarande befinner sig i ett läge som är något starkare än normalt.

NÄRINGS LIV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

Tobias Fagerberg

Ökad produktion inom näringslivet

Efter en negativ utveckling i juli vände produktionen inom näringslivet åter uppåt i augusti. Tjänsteproduktionen hade den starkaste utvecklingen med en ökning på 0,7 procent i säsongsrensade tal jämfört med föregående månad. Industriproduktionen fortsatte sin negativa trend och minskade med 0,8 procent i augusti, medan byggproduktionen ökade med 0,6 procent. Sammantaget gav det produktionen inom näringslivet en ökning på 0,3 procent jämfört med föregående månad.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent	aug 14/ jul 14 ¹⁾	jun–aug 14/ mar–maj 14 ¹⁾	aug 14/ aug 13 ²⁾
Industri inkl. energi	-0,8	-1,1	-1,9
Bygg	0,6	1,1	9,4
Tjänster	0,7	-0,3	2,2
Totalt	0,3	-0,3	1,8

1) Säsongsrensade och kalenderkorrigerade

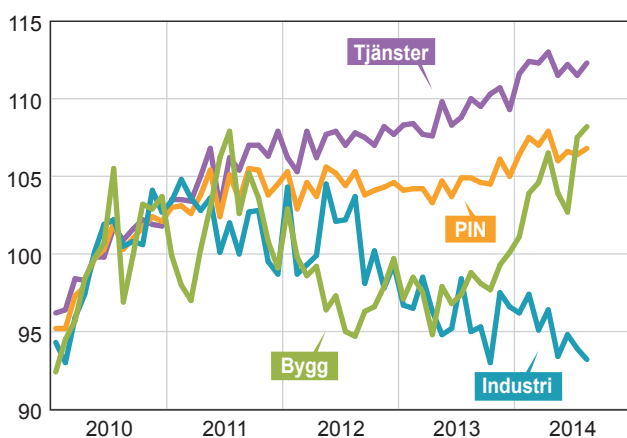
2) Kalenderkorrigerade

Negativ utveckling på tremånadersbasis

Under perioden juni–augusti minskade produktionen inom näringslivet med 0,3 procent, i säsongsrensade tal, jämfört med närmast föregående tremånadersperiod mars–maj. Industrisektorn, som är den näst största delsektorn inom näringslivet, bidrog mest till nedgången med en produktionsminskning på 1,1 procent. Byggproduktionen gick bäst och stod för en uppgång på 1,1 procent.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongsrensade värden. Index 2010=100

Stark utveckling jämfört med föregående år

Hittills i år har näringslivets produktion i kalenderkorrigerade tal ökat med 2,4 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Den ackumulerade årsutvecklingen

är oförändrad jämfört med föregående månad. Den största delen av utvecklingen kommer ifrån tjänsteproduktionen som ökat med 2,2 procent under året jämfört med samma period föregående år. Även byggproduktionen har ökat under perioden, med hela 9,4 procent jämfört med föregående år.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: september 2014

Källa: SCB:s konsumentprisindex

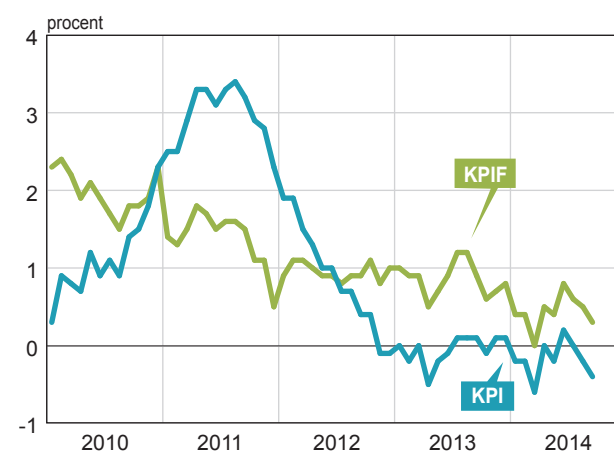
Gissele Milanovici

Inflationstakten fortsatt negativ

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var -0,4 procent i september, vilket är en nedgång från föregående månad då den var -0,2 procent. Till den totala nedgången sedan september 2013 bidrog minskade räntekostnader (-8,2 procent) nedåt med 0,4 procentenheter. Sänkta elpriser (-3,9 procent) bidrog ytterligare nedåt med 0,2 procentenheter. Nedgången motverkades av höjda hyror (1,7 procent) som påverkade uppåt med 0,2 procentenheter.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

KPI steg med 0,2 procent från augusti till september 2014. Under motsvarande period förra året steg KPI med 0,4 procent. Till månadsförändringen bidrog prishöjningar på kläder (7,3 procent) uppåt med 0,3 procentenheter. Det rör sig om en säsongsbaserad höjning på grund av att en ny kollektion kommit ut. Antalet byten till nya varor var dock lägre än normalt och effekten av en ny höst- och vinterkollektion var inte lika stark som tidigare år.

Uppgången motverkades av prissänkningar på livsmedel (-0,6 procent), lägre räntekostnader (-1,4 procent) och billigare utrikes flygresor (-9,2 procent), vilka tillsammans bidrog nedåt med 0,2 procentenheter från augusti till september.

Konsumentprisernas förändring

September 2014

	Förändring från Föregående månad		Bidrag till förändring sedan sep 2013 ¹⁾
		sep 2013	
Livsmedel och alkoholfria drycker	-0,6	-0,1	0,0
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,2	0,0
Kläder och skor	6,9	-1,0	-0,1
Boende	0,0	-1,1	-0,3
Inventarier och hushållsvaror	-0,3	-1,1	-0,1
Hälsa- och sjukvård	-0,6	-0,1	0,0
Transport	-0,8	0,0	0,0
Post och telekommunikationer	0,9	-2,0	-0,1
Rekreation och kultur	0,1	-0,5	-0,1
Utbildning	-0,1	2,4	0,0
Restauranger och logi	0,2	1,0	0,1
Div varor och tjänster	0,0	0,8	0,1
KPI totalt	0,2	-0,4	-0,4

1) Procentenheter

Underliggande mått stabila

Inflationstakten rensad för effekten av räntesatsförändringar enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) var 0,3 procent i september 2014, vilket är en nedgång från augusti då den var 0,5 procent. Från augusti till september 2014 steg KPIF med 0,2 procent. Under samma period förra året steg KPIF med 0,4 procent.

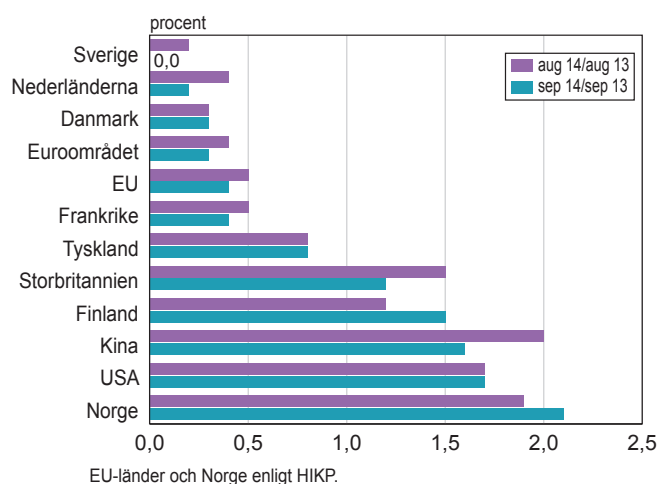
KPI med konstant skatt (KPI-KS) och KPIF med konstant skatt (KPIF-KS) visar prisutvecklingen för respektive mått rensat för effekten av skatter i konsumentled. Inflationstakten enligt KPI-KS var -0,5 procent och KPIF-KS var 0,3 procent i september.

Sjunker inflationstakt internationellt

Inflationstakten enligt det EU-standardiserade måttet HIKP var i Sverige 0,0 procent i september 2014, jämfört med 0,5 procent i september föregående år. Från augusti till september steg priserna i genomsnitt med 0,2 procent enligt HIKP. Under samma period föregående år steg konsumentpriserna med 0,4 procent enligt HIKP.

Inflationstakten i olika länder

Säsongrensade månadsdata

Enligt statistik från EU:s statistiskmyndighet Eurostat var inflationstakten för EU-länderna i september 0,4 pro-

cent. För euroområdet var inflationstakten 0,3 procent. Inflationstakten i Sverige är låg jämfört med övriga skandinaviska länder. HIKP-inflationstakten i september var i Danmark 0,3 procent och Island 0,4 procent. Norge och Finland hade bra mycket högre HIKP-inflationstakt på 2,1 procent respektive 1,5 procent. Den lägsta inflationen enligt HIKP finns i Bulgarien (-1,4 procent) och Grekland (-1,1 procent). Den högsta inflationstakten finns i Norge (2,1 procent), Rumänien (1,8 procent) och Österrike (1,4 procent). I USA låg inflationstakten på 1,7 procent i september, oförändrad sedan augusti. I Kina sjönk inflationstakten från 2,0 procent i augusti till 1,6 procent i september.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: september 2014

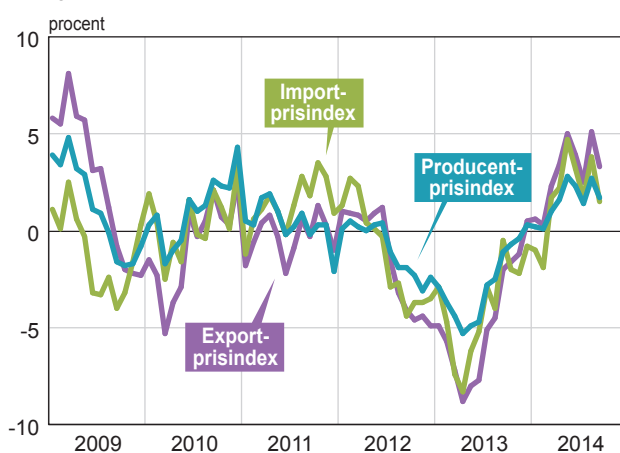
Källa: SCB:s producentprisindex

Producentpriserna sjönk i september

Producentpriserna totalt sjönk med 0,3 procent mellan augusti och september. Under samma period sjönk även priserna på importmarknaden med 0,7 procent, på exportmarknaden med 0,6 procent samt på hemmamarknaden med 0,1 procent.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

På importmarknaden bidrog lägre pris på råolja till nedgången. På hemmamarknaden bidrog främst lägre priser på livsmedel till nedgången. Högre priser på fjärrvärme motverkade nedgången på hemmamarknaden. I övrigt noterades endast mindre prisförändringar inom ett flertal produktgrupper på samtliga marknader mellan augusti och september.

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, sjönk med 0,4 procent från augusti till september.

Jämfört med september förra året har producentpriserna totalt ökat med 1,7 procent. Under samma period har priserna ökat med 3,3 procent på exportmarknaden och 1,5 procent på importmarknaden. På hemmamarknaden har priserna sjunkit med 0,1 procent jämfört med september

förra året. Priserna för inhemsk tillgång har ökat med 0,8 procent under samma jämförelseperiod.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: september 2014

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

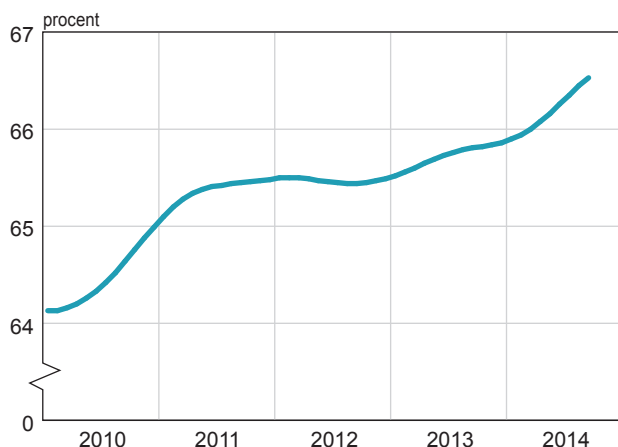
Daniel Samuelsson

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år var 4 809 000 i september 2014, icke säsongrensade, en ökning med 101 000 personer jämfört med september 2013. Sysselsättningsgraden ökade under samma period med 0,9 procentenheter och uppgick i september 2014 till 66,6 procent. Antalet arbetslösa var 371 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,2 procent. Antalet arbetade timmar ökade med 1,5 procent jämfört med september 2013. Säsongrensade och utjämnade data visar på en stor ökning av antalet sysselsatta samt en arbetslöshet på 7,8 procent.

Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsstatistik visar på en fortsatt minskning av arbetslösheten. I september 2014 var 371 000 personer inskrivna som arbetslösa, en minskning med 31 000 personer jämfört med september 2013. Antalet personer varslade om uppsägning fortsätter att minska, en utveckling som pågått sedan halvårsskiftet 2013. Antalet nya lediga platser uppgick till 69 000, vilket är 20 000 fler än för ett år sedan. I september fick 48 000 personer ett arbete, det är 3 000 färre än samma månad föregående år.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Antalet sysselsatta fortsätter att öka

I september 2014 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 809 000, icke säsongrensade. Det motsvarar en ökning på 101 000 personer jämfört med samma månad föregående år varav 39 000 var män och 62 000 var kvinnor. Sysselsättningsgraden uppgick till 66,6 procent, en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med september 2013. Bland kvin-

norna var sysselsättningsgraden 64,2 procent, en ökning med 1,4 procentenheter och bland männen 69,0 procent.

I förhållande till närliggande månader visar säsongrensade och utjämnade data på en stor ökning av antalet sysselsatta men även på en ökning av sysselsättningsgraden. I september uppgick antalet sysselsatta till 4 802 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 66,5 procent.

Ökning av antalet anställda

I september 2014 uppgick antalet anställda till 4 294 000, icke säsongrensade. Jämfört med september 2013 är det en ökning med 93 000 varav 44 000 var fast anställda och 49 000 var tidsbegränsat anställda. Antalet anställda män var 2 152 000 och antalet anställda kvinnor var 2 142 000, en ökning med 40 000 respektive 53 000.

Även säsongrensade och utjämnade data visar på en stor ökning av antalet anställda, en ökning som till stor del förklaras av de tidsbegränsat anställda.

Arbetade timmar ökar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i september 2014 till i genomsnitt 163,6 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. När hänsyn tagits till skillnader i helger och ledigheter är det en ökning med 1,5 procent jämfört med september 2013.

Arbetsmarknad						
	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
jan	4 578	4 619	13 210	12 350	421	436
feb	4 597	4 648	15 160	15 490	427	433
mar	4 643	4 701	14 870	15 830	448	440
apr	4 642	4 698	15 090	14 500	445	445
maj	4 667	4 746	14 650	15 520	417	413
jun	4 815	4 870	14 640	14 460	484	493
jul	4 905	4 982	9 530	9 890	382	380
aug	4 766	4 863	12 230	12 500	377	389
sep	4 708	4 809	16 010	16 360	382	371
okt	4 746		16 240		374	
nov	4 704		15 780		382	
dec	4 680		13 720		380	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en viss ökning av antalet arbetade timmar.

Minskad arbetslöshet bland kvinnorna

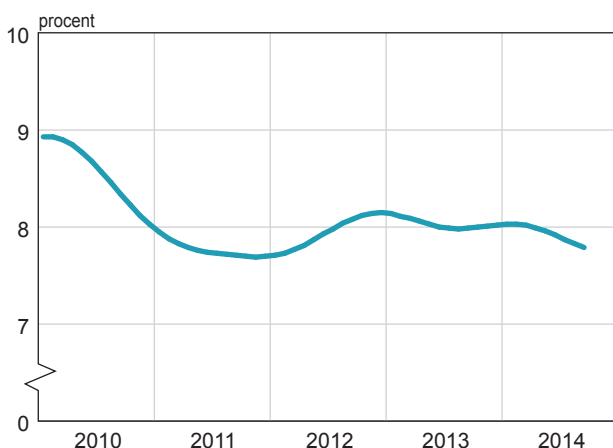
I september 2014 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 371 000, icke säsongrensade, vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,2 procent. Antalet arbetslösa kvinnor var 172 000, en minskning med 27 000, och antalet arbetslösa män var 200 000. För kvinnorna motsvarar det en arbetslöshet på 7,0 procent, en minskning med 1,2 procentenheter, och för männen 7,3 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 138 000 arbetslösa och av dessa var 59 000 heltidsstuderande. Andelen arbetslösa ungdomar var 22,2 procent av arbetskraften.

Säsongrensade och utjämnade data har under de senaste månaderna visat på en svag minskning av både antalet och andelen arbetslösa, en utveckling som nästan

uteslutande förklaras av kvinnorna. Antalet arbetslösa uppgick i september 2014 till 406 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,8 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var arbetslöshetstalet 22,4 procent i september 2014.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Minskning av antalet inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i september 2014 till 371 000. Jämfört med augusti 2013 är det en minskning med 31 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 201 000 öppet arbetslösa och 170 000 personer deltog i program med aktivitetsstöd. Antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var 69 000, vilket är 20 000 fler än motsvarande månad föregående år. Under september 2014 fick 48 000 personer ett arbete vilket är 3 000 färre än september 2013. Antalet varslade uppgick till 4 600, en minskning med 300 jämfört med september 2013.

Arbetskraftskostnader och löner

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

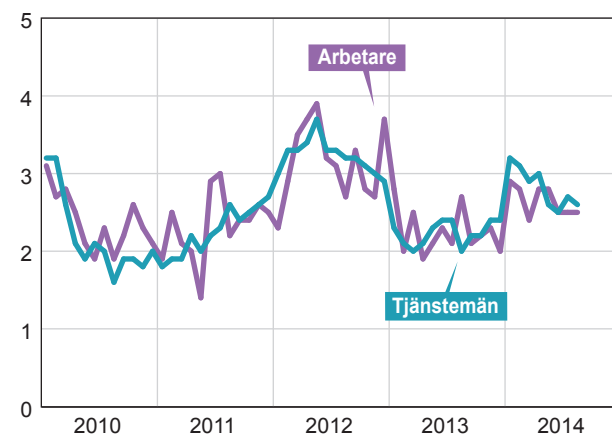
Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under augusti 2014 154,30 kronor exklusive övertidstillägg och 156,20 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,5 respektive 2,6 procent jämfört med augusti 2013. Under augusti 2014 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 36 070 kronor exklusive rörliga tillägg och 36 750 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,5 respektive 2,6 procent jämfört med augusti 2013.

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för augusti 2014 beräknats till 271,70 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 115,0 en förändring med 2,5 procent jämfört med augusti 2013. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för augusti 2014

beräknats till 251,99 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 55 150 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 112,9 en ökning med 3,0 procent jämfört med augusti 2013. Motsvarande index för tjänstemän blir 116,3 en ökning med 3,5 procent jämfört med augusti 2013.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

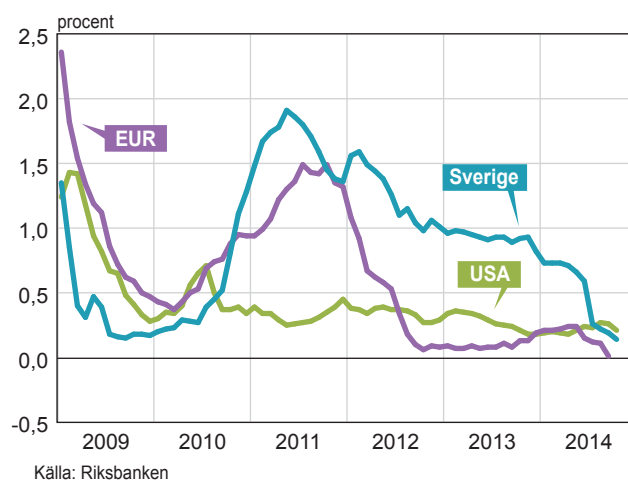
FINANSMARKNAD

Sänkt svensk reporänta

Trots en relativt stark svensk ekonomi valde Riksbanken att sänka reporäntan med 0,25 procentenheter till 0,00 procent. Anledningen är den fortsatt överraskande låga inflationen. Riksbankens bedömning är att en ännu mer expansiv penningpolitik är nödvändig för att påverka inflationsförväntningarna och på sikt nå inflationsmålet. I samband med beslutet att sänka styrräntan reviderades även räntebanan ned påtagligt och Riksbanken gör bedömningen att räntan inte kommer att höjas förrän i mitten av 2016.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

Källa: Riksbanken

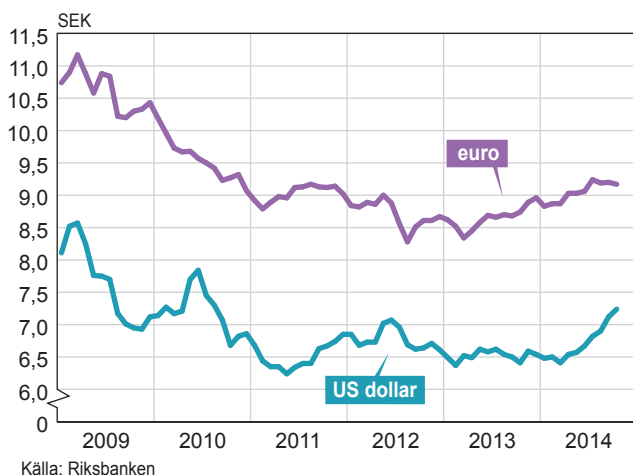
Både korta och långa svenska räntor föll efter räntebeskedet och räntekurvan bibehåller grovt sett tidigare månads utseende. Tioåriga statsobligationer föll med 31

punkter och stängde på 1,18 procent samtidigt som tre månaders statskuldväxel var ned med 13 punkter och handlades till 0,046 procent.

Den minskade räntedifferensen mellan Sverige och eurozonen bidrog till en svagare krona gentemot euron. SEKEUR-kursen föll under månaden med 0,6 procent och handlades i slutet av månaden till 9,24 kronor. Även gentemot dollarn fortsatte kronan att försvagas och tappade 1,5 procent, vilket innebar 7,35 kronor per dollar vid månadens slut.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.
Månadsgenomsnitt

Samtidigt som kronan försvagas till exportindustrins glädje är den europeiska återhämtningen fortsatt svag med en inbromsande tysk ekonomi som senaste orosmoln. Om den negativa utvecklingen fortsätter kan Mario Draghi komma att känna sig nödgad att göra verklighet av de antydda planerna om stödköp när även ECB:s ränteväpnen nu är förbrukat.

I den amerikanska ekonomin råder omvänt förhållande i jämförelse till den europeiska. Nyligen avslutades de stödköp som försett den amerikanska marknaden med upp till 85 miljarder dollar i månaden i likviditet sedan 2008. Stödköpsprogrammets avslutande aktualiserar frågan om en normalisering av den amerikanska penningpolitiken och kommande räntehöjningar. Viss osäkerhet råder om när detta kommer att inträffa och FED har liksom Riksbanken problem med en inflation som envist ligger under prognosen. Uttalanden från FED antyder att den amerikanska centralbanken inte kommer att höja styrräntorna i förtid. Till följd av detta syntes viss oro på tillgångsmarknaderna under månaden och trots avslutade stödköp föll den amerikanska tioåringen med 17 punkter under oktober.

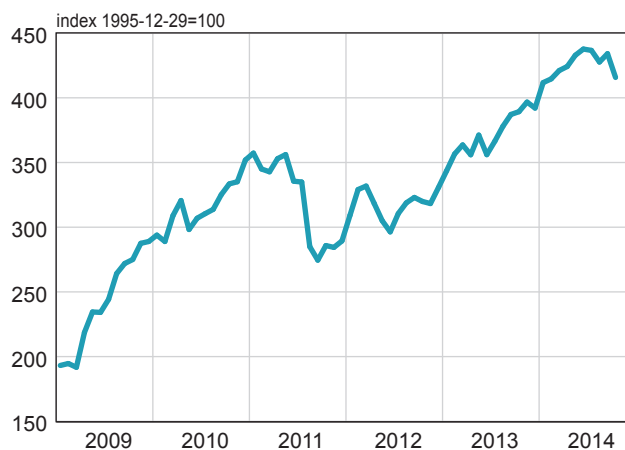
Börserna avslutade starkt

På signalerna från FED, med sjunkande långa räntor och bra kvartalsrapporter från börsbolagen, steg de amerikanska börserna kraftigt mot slutet av månaden och nådde nya rekordnivåer. Oktober inleddes mycket svagt men såväl Dow Jones som Nasdaq avslutade starkt och var upp med 2,0 procent respektive 3,2 procent vid slutet av månaden.

Samtidigt som FED funderar på att strypa likviditetsstimulanserna gör Bank of Japan det motsatta och signalerar ytterligare finanspolitiska stimulanser. Det fick marknaden att reagera positivt och Nikkei-index i Tokyo avslutade upp 1,5 procent. I Hong Kong återhämtade börsen delar av nedgången i september och stängde upp 4,6 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

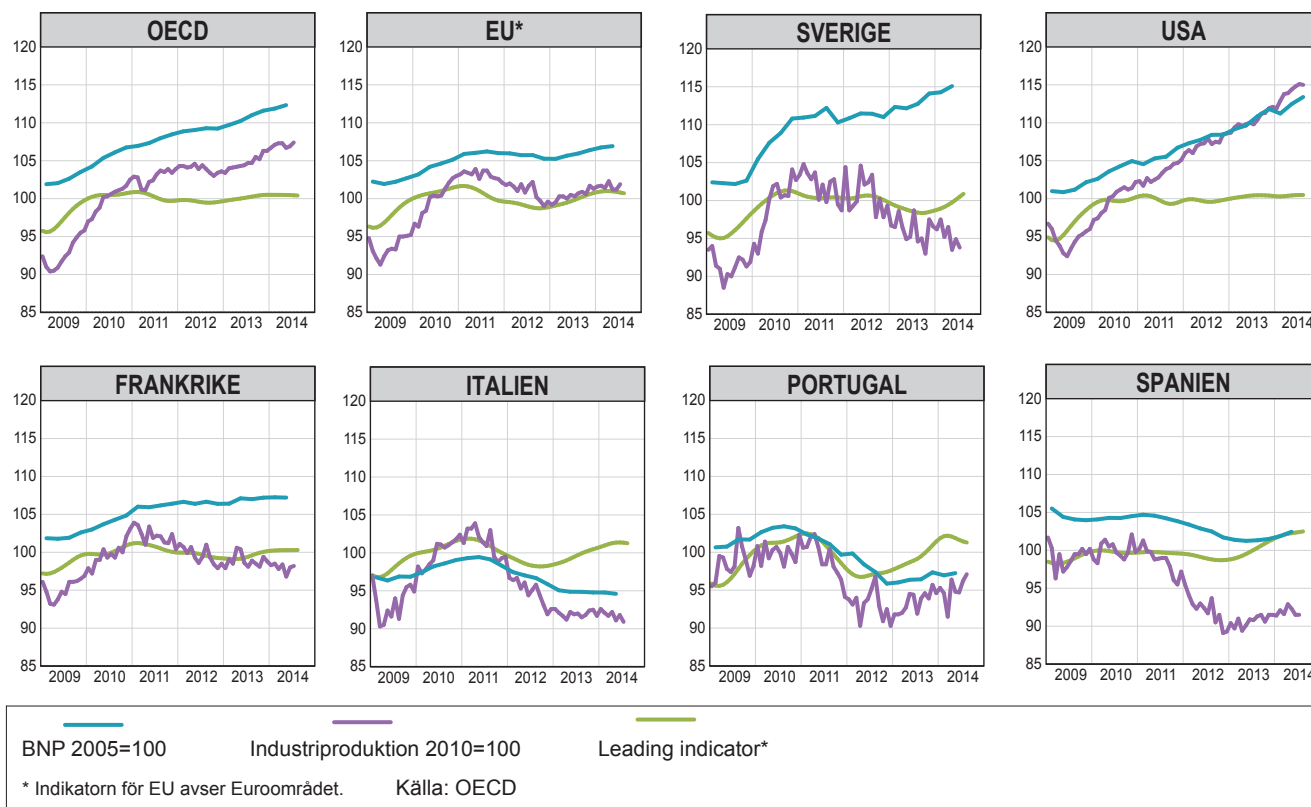
Även Stockholmsbörsen har det svängt om under oktober. Månaden inleddes mycket svagt och börsen följde med en allmän nedåtgående trend på marknaderna. I vanlig ordning påverkades Stockholmsbörsen av vad som hände på börserna i USA, men även oro för konjunkturutvecklingen inom euroområdet i kombination med en viss osäkerhet inför bolagens kvartalsrapporter tyngde. Som mest var hela årets uppgång utraderad och Affärsvärldens generalindex var ned med nästan tio procent innan det vände uppåt. Det var flera orsaker som fick börsen att vända upp igen. Börsbolagens rapporter kom in något starkare än väntat och Riksbanken sänkte reporäntan. Affärsvärldens generalindex stängde på 440 vilket betyder att oktober månad, den inledande nedången till trots, slutade upp 1,5 procent jämfört med september.

I övriga Europa har det inte varit riktigt samma starka avslutning på månaden. I Paris och Madrid hade index gått ned med 4,2 procent respektive 3,2 procent. DAX i Frankfurt och FTSE i London var ned med 1,5 procent respektive 1,2 procent vid månadens slut.

Andreas Hörnqvist och Jon Smedsaas,
Finansmarknadsstatistik

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Från andra till tredje kvartalet växte den amerikanska ekonomin med 0,9 procent, säsongrensat, vilket visar att tillväxten har tagit fart efter inbromsningen under det inledande kvartalet i år. Den ledande indikatorn ligger också över den långsiktiga trenden och noteringen i augusti indikerar en fortsatt god ekonomisk utveckling framöver.

Säsongrensade uppgifter för EU visar att BNP ökade måttliga 0,2 procent från första till andra kvartalet. Det var den lägsta kvartalstillväxten sedan första kvartalet 2013 och förklaras bland annat av att de stora ekonomierna, Tyskland, Frankrike och Italien, utvecklades sämre än förväntat.

Frankrike har hittills under det första halvåret uppvisat nolltillväxt och det svaga utfallet har fått den franska regeringen att skriva ned BNP-prognosen för 2014. Den franska industriproduktionen uppvisade dock en positiv tillväxt i juli och produktionen ökade med 0,2 procent säsongrensat och jämfört med månaden innan. Industriproduktionen ligger dock på en låg nivå och det är en lång väg kvar till de produktionsvolymerna som redovisades innan finanskrisen.

Det ekonomiska läget är även bekymmersamt för Italien och från första till andra kvartalet sjönk landets BNP med 0,2 procent, säsongrensat. Det innebär att den italienska ekonomin har redovisat negativ kvartalstillväxt för åtta av de senaste tio kvartalerna. Även den italienska industriproduktionen har stannat av och säsongrensade uppgifter

från juli visar att produktionen var 1,0 procent lägre än månaden innan. Mätt i årstakt var minskningen 1,2 procent.

Om de största ekonomierna i Europa visar upp ett allvarligt läge så ser utvecklingen desto ljusare ut för Spanien. Från första till andra kvartalet ökade säsongrensat BNP med 0,6 procent, och det var den högsta kvartalsvisa tillväxtsiffran sedan fjärde kvartalet 2007. Det innebar också att landets BNP har ökat fyra kvartal i följd och Spanien visar tydliga tecken på återhämtning. Den ledande indikatorn fortsatte även att öka i utgången av augusti och då den ligger över den långsiktiga trenden indikerar det att ekonomin kommer att fortsätta utvecklas i god takt framöver.

Efter att den portugisiska ekonomin krympte första kvartalet, efter fyra kvartal i följd med positiv kvartalstillväxt, steg BNP åter under andra kvartalet. Korrigerat för säsongvariationer ökade BNP med 0,3 procent och mätt i årstakt växte ekonomin med 0,9 procent. Om tillväxten blir långvarig återstår att se men den ledande indikatorn ligger över den långsiktiga trenden vilket indikerar en god utveckling framöver. Noteringen i augusti var dock lägre än månaden innan och nedgången skulle kunna förklaras av att en kris blossade upp under sensommaren. En av Portugals största banker uppvisade stora skulder och fick marknaden att skälva till.

INTERNATIONELL UTBLICK

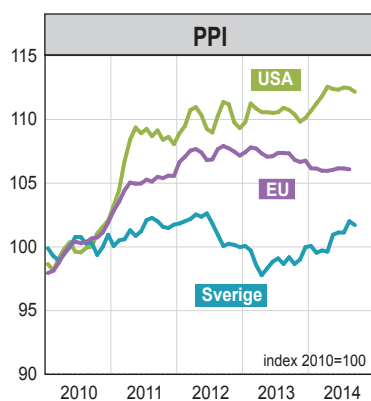
Producentprisindex

Sett i ett längre perspektiv så har ökningstakten för producentpriserna inom EU varit relativt stabila, men från februari 2013 till augusti i år kan en nedåtgående trend observeras. Från juli till augusti minskade producentpriserna med 0,1 procent och mätt i årstakt har priserna sjunkit med 1,2 procent. Producentpriserna i Italien har de senaste åren utvecklats svagare än genomsnittet för EU men i och med de senaste månadernas högre prisökningstakt ligger utvecklingen nu i nivå med snittet för Europa.

I USA ökade producentpriserna kraftigt från november 2013 till april 2014. Sedan dess har ökningstakten stannat av och producentpriserna har sjunkit tre månader i följd. Jämfört med föregående månad sjönk producentpriserna i september med 0,3 procent, men jämfört med motsvarande

månad föregående år har producentpriserna ökat med 1,3 procent.

Producentpriserna i Sverige har visat en uppåtgående trend sedan bottennoteringen i april förra året och i september var ökningen i årstakt 2,5 procent mätt. Jämfört med augusti sjönk dock producentpriserna med 0,3 procent.

Producentprisindex

	Avser månad	Index 2010=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	aug	106,1	-0,1	-1,2
Danmark	sep	107,1	0,4	0,4
Finland	sep	106,3	0,2	0,2
Italien	aug	106,0	-0,1	-0,4
Spanien	aug	107,2	-0,1	-1,0
Storbritannien	sep	105,7	0,1	-8,2
Sverige	sep	101,7	-0,3	2,5
Tyskland	aug	104,8	-0,1	0,0
Norge	sep	112,1	-0,6	2,1
USA	sep	112,2	-0,3	1,3

Källa: OECD

EU-barometern

Efter fyra månader av nedgång och stagnation så ökade EU-kommissionens konjunkturbarometer för euroområdet med 0,8 enheter till 100,7 i oktober. För EU totalt var uppgången 0,5 enheter, vilket innebar att indikatorn stannade på 104,0. I euroområdet förbättrades stämningsläget inom alla sektorer och främst utmärkte sig byggsektorn. Inom EU förbättrades stämningsläget bland alla sektorer med undantag för detaljhandeln. Bland de större ekonomierna noterades Frankrike, Italien, Tyskland och Storbritannien för uppgångar, medan indikatorn föll i Spanien. Sveriges indikator ökade med 1,8 enheter till 108,0 och bakom uppgången återfinns ett förbättrat stämningsläge inom industrin och tjänstesektorn.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,2	0,2	0,7	0,7	-0,2	0,9	0,2	0,4
Förändr. 4 kv.	%	1,1	-0,1	3,0	2,6	1,3	2,4	1,2	1,9
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	6,9	-0,3	0,5	-1,2	2,6	-0,1	0,7	0,5
Förändr. 12 mån.	%	4,1	-3,1	1,7	-5,0	4,3	4,2	1,6	2,6
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,3	0,6	0,0	0,2	0,0	0,1	0,3	0,0
Förändr. 12 mån.	%	0,3	1,5	1,2	0,0	0,8	1,7	0,4	1,8
Arbetslöshet ⁵⁾	%	6,7	8,6	6,2	8,0	4,9	5,9	10,1	7,3
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,1	0,0	-0,1	0,2	0,0	-0,2	-0,1	-0,1
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,5	0,5	-1,5	0,1	-0,4	-1,3	-0,7	-0,6
Kort ränta ⁶⁾	%	0,28	0,10	0,55	0,19	0,10	..	0,10	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,09	-0,09	0,00	-0,03	-0,09	..	-0,09	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,01	-0,12	0,06	-0,70	-0,12	..	-0,12	..
Lång ränta ⁷⁾	%	1,07	1,13	2,48	1,51	0,92	2,53	1,85	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,17	-0,05	-0,04	-0,07	-0,03	0,11	-0,14	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,87	-1,06	-0,38	-1,09	-0,97	-0,28	-1,56	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Storbritannien och USA tredje kvartalet, övriga andra kvartalet 3) Danmark och USA augusti, övriga juli 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HICP) för EU-länderna. OECD augusti, övriga september 5) USA september, Storbritannien juni, övriga augusti 6) September 7) Danmark augusti, övriga september

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

IMF justerar ner tillväxtprognosen ytterligare

I början av oktober publicerade Internationella valutafonden (IMF) sin senaste rapport World Economic Outlook. I rapporten sänkes tillväxtprognosen för världsekonomin för både 2014 och 2015 och man flaggar samtidigt för en ojämn konjunkturutveckling bland världens länder. Världsekonomin förväntas enligt IMF växa med 3,3 procent i år och 3,8 procent 2015. Jämfört med föregående prognosuppdatering i juli är det en nedjustering med 0,1 procentenheter 2014 respektive 0,2 procentenheter 2015. Enligt valutafonden beror nedjusteringarna i hög grad på att den globala tillväxten första halvåret 2014 inte motsvarade förväntningarna. Riskerna för en ännu sämre ekonomisk utveckling har samtidigt blivit mer överhängande sedan i våras. På kort sikt återfinns bland annat geopolitiska spänningar som hotar att sprida sig. På lite längre sikt hotar stagnation och lägre potentiell tillväxt bland utvecklade länder, men även för tillväxtekonomierna finns risken för en svagare långsiktig tillväxt.

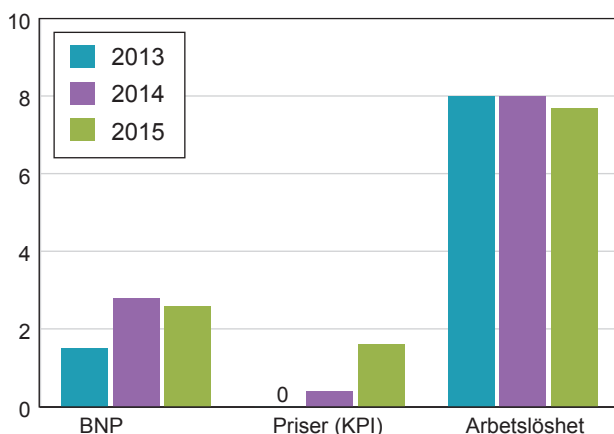
USA på väg ut ur krisen

Efter ett svagt första kvartal, till följd av bland annat en ovanligt hård vinter, ökade aktiviteten i den amerikanska ekonomin andra kvartalet och det blir allt tydligare att USA har tagit sig ur krisen. Den amerikanska ekonomin väntas växa med 2,2 procent i år och prognosen har reviderats upp med 0,5 procentenheter sedan i juli. 2015 väntas tillväxten landa på 3,1 procent.

Tillväxten för euroområdet har däremot reviderats ned och IMF bedömer att den blir 0,8 procent i år för att 2015 landa på 1,3 procent. De största ekonomierna, Tyskland, Frankrike och Italien, tillhör de länder som utvecklats betydligt sämre än väntat och ländernas BNP-prognoser har kraftigt reviderats nedåt.

Bland övriga europeiska länder visar Storbritannien fortsatta tecken på återhämtning och 2014 väntas BNP växa med 3,2 procent. Prognosen för 2015 visar på en tillväxt på 2,7 procent.

Prognos för Sverige

Nedrevidering av Sveriges tillväxtprognos 2014

Den svenska tillväxtprognosen för 2014 har reviderats ner sedan den senaste rapporten i april. Sveriges BNP väntas nu växa med 2,1 procent i år, vilket är en revidering nedåt med 0,7 procentenheter. IMF tror dock att tillväxten på längre sikt kommer att ta fart och uppgången väntas drivas av en stark efterfrågan från hushållen och ökade investeringar. 2015 väntas tillväxten landa på 2,7 procent, en uppjustering med 0,1 procentenheter sedan i våras. IMF:s prognos för 2014 är densamma som regeringens, men inför nästa år är regeringen något mer optimistisk och spår en tillväxt på 3,0 procent.

Vidare bedömer IMF att arbetslösheten i Sverige i snitt hamnar på 8,0 procent 2014 för att sedan minska något till 7,8 procent 2015. Inflationen väntas öka och uppgå till 1,4 procent nästa år mot 0,1 procent i år.

Stabil tillväxt för tillväxtländer

Efter att Kinas tillväxt bromsade in något första kvartalet återhämtade sig den kinesiska ekonomin under efterföljande kvartal. IMF bedömer att landets BNP landar på 7,4 procent 2014 och 2015 tros tillväxten bli 7,1 procent. För Indien har tillväxtprognosen för 2014 reviderats upp med 0,2 procentenheter till 5,6 procent, men lämnats orörd för 2015 på 6,4 procent.

BNP enligt World Economic Outlook

	Volymförändring i % från föregående år			Diff. från progn jul 2014	
	Prognos okt 2014			2014	2015
	2013	2014	2015		
Hela världen	3,3	3,3	3,8	-0,1	-0,2
Utvecklade ekonomier	1,4	1,8	2,3	0,0	-0,1
USA	2,2	2,2	3,1	0,5	0,0
Euroområdet	-0,4	0,8	1,3	-0,3	-0,2
Tyskland	0,5	1,4	1,5	-0,5	-0,2
Frankrike	0,3	0,4	1,0	-0,4	-0,5
Italien	-1,9	-0,2	0,8	-0,5	-0,3
Spanien	-1,2	1,3	1,7	0,1	0,1
Japan	1,5	0,9	0,8	-0,7	-0,2
Storbritannien	1,7	3,2	2,7	0,0	0,0
Kanada	2,0	2,3	2,4	0,1	0,1
Övriga industriländer	2,3	2,9	3,1	0,0	-0,1
Sverige	1,6	2,1	2,7	-0,7*	0,1*
Tillväxtmarknader och utvecklingsekonomier	4,7	4,4	5,0	-0,1	-0,2
Central- o Östeuropa	2,8	2,7	2,9	0,3	0,0
Ryssland	1,3	0,2	0,5	0,0	-0,5
Asien	6,6	6,5	6,6	0,1	0,0
Kina	7,7	7,4	7,1	0,0	0,0
Indien	5,0	5,6	6,4	0,2	0,0
Syd- o Mellanamerika	2,7	1,3	2,2	-0,7	-0,4
Brasilien	2,5	0,3	1,4	-1,0	-0,6
Mexico	1,1	2,4	3,5	0,0	0,1
Mellanöstern o Nordafrika	2,5	2,7	3,9	-0,4	0,0

* Prognos april 2014 Källa: IMF

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	2 kv	106,4 ¹⁾	0,7 ¹⁾	2,6
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	2 kv	110,0 ¹⁾	0,3 ¹⁾	3,7
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	2 kv	108,1 ¹⁾	1,3 ¹⁾	3,3
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	aug	112,0 ¹⁾	0,7 ¹⁾	2,3
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		2 kv	11,2		46
			1–2 kv	19,7		35
Industri						
Produktion	volym	2010=100	aug	84,4	0 ¹⁾	–2
			jan–aug	90,8		–2
Omsättning	volym	2010=100	aug	85,4	–1 ¹⁾	–4
			jan–aug	93,0		–2
Orderingång	volym	2010=100	aug	84,5	1 ¹⁾	–5
			jan–aug	91,5		–4
Kapacitetsutnyttjande	%		2 kv	88,9 ¹⁾	0,3 ¹⁾²⁾	2,8 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		2 kv	41,1		9
			1–2 kv	79,1		2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		sep	101,2	0 ¹⁾	9
			jan–sep	835,3		3
Varuimport	mdr kr		sep	99,8	1 ¹⁾	14
			jan–sep	812,9		6
Handelsnetto	mdr kr		sep	1,4		
			jan–sep	22,4		
Bytesbalans	mdr kr		2 kv	48,7		
			1–2 kv	111,9		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	sep	110,1 ¹⁾	–0,6 ¹⁾	2,8
			jan–sep			3,7
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	aug	107,8 ¹⁾	0,9 ¹⁾	2,5
			jan–aug			2,6
Personbilsregistreringar, nya	st		okt	29 586	3 ¹⁾	9
			jan–okt	268 894		13
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	okt	98,0 ⁴⁾	102,7 ⁴⁾	101,4 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	sep	313,9	0,2	–0,4
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	sep	202,4	0,2	0,3
Producentprisindex		2005=100	sep	114,6	–0,3	1,7
Exportprisindex		2005=100	sep	110,1	–0,6	3,3
Importprisindex		2005=100	sep	112,3	–0,7	1,5
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	sep	115,8	–0,4	0,8
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	sep	119,4	–0,1	–0,1
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		sep	4 809		2,1
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		sep	371		–2,7
därav heltidsstuderande	1 000-tal		sep	107		–3,3
Arbetade timmar	10 000-tal		sep	16 360		1,5
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		sep	69		41,6
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	aug	115,0		2,5
Timlön, industriarbetare	kr		aug	166,0		2,0
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		sep	3 019		5,7
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		sep	1 937		3,2
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		okt	1,30	–0,21 ²⁾	–1,14 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		okt	0,14	–0,05 ²⁾	–0,78 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		sep	23,1		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		31 okt	126,4	1,0	6,8

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 08-506 940 00
Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
Redaktör: Thomas Bjurenvall
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2014-A06T11410_pdf (pdf)